

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK)

szerződéseinek elemzése

a 2016-2017-2018. évi adatok alapján

2019. május

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Tartalomjegyzék

Tartalom

Tartalomjegyzék	2
Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK)	3
Az adatbázis jellemzői	3
Az adatok tartalma	5
A támogatás típusa	6
A támogatás összege	13
Az igénylők jellemzői	23
Az igénylők életkora	23
Az igénylők lakóhelye	25
Egyedülálló igénylők	29
Nagycsaládos igénylők	31
Gyermekekre vonatkozó adatok	32
Meglévő gyermekek	32
Vállalt gyermekek	38
Gyermekek életkora	43
CSOK településtípusok szerint	46
Mobilitás	56
Településnagyság	59
TOP 10 település	63
Új lakások – használt lakások	64
Összegzés	71

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Családi Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK)

A KINCS átvette a MÁK-tól a Családi Otthonteremtési Kedvezmény támogatásrendszerbe bekerült szerződések adatait. A korábbi, 58256 rekordos adatátadáshoz képest a jelenlegi 2018 év végéig megkötött szerződéseket tartalmaz 86409 sorban, az adatbázissal rekordleírás nem került átadásra. A jelenlegi elemzés kiegészítő jellegű a korábbi feldolgozáshoz az új adattartalmaknak megfelelően.

Az adatbázis jellemzői

A 86409 rekordos adatbázisban 26 olyan szerződéssor szerepel, ahol a meglévő gyermekek száma és a születési évek száma alapján összeszámolt gyermekek száma eltérést mutat, méghozzá úgy, hogy az első, 58256 rekordos adatátvételben még ezek nem jelentkeztek. Az ellenőrzést a darab2 függvénnyel végeztük, tehát nem a magzatok szöveges cellatartalmából ered az eltérés. A hiányos rekordok két 2018-as kivételtől eltekintve 2016-osak, a hiba láthatóan nem szisztematikus, nem dátum vagy településfüggő. Legalább egy olyan hibás rekord van, ahol a hiba abból adódik, hogy a második adatátvételben a meglévő gyermekek számának adata nem felel meg az első adatátvétel meglévő gyermekszám adatával. Ezeket az eltéréseket kézzel javítottuk az 56286 rekordos adatbázisnak megfelelően.

A 86409 rekordos adatbázis tartalmazza a teljes 2018-as évet és átadásra kerültek az igénylők valamint az igényelt ingatlan településeinek nevei, amelyeket a pontatlan, következetlen elnevezések és rögzítési hibák miatt tisztítani kellett. Pl. településnévként nem a hivatalos, statisztikában is használt név került feltüntetésre, hanem a település nem hivatalos neve, amely utal a nagyobb településhez csatolt kisebb, korábban valamikor önálló település elnevezésére is. Pl. Györszentiván jelenleg Györhöz kapcsolt település, nem önálló, ugyanígy

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Hetényegyháza Kecskemét része, Diszel pedig Tapolcáé, az itt lakók tehát hivatalosan Győrben, Kecskeméten, Tapolcán laknak. A pontatlan településnév használatból azonban levonható fontos következtetésként, hogy a városhoz kapcsolódó CSOK igénylés nem jelent feltétlenül városi környezetet is, mert a városkörnyéki csatolt falvak igénylői városlakóként szerepelhetnek csak a nyilvántartásban, noha valójában falusi környezetben élnek.

A 86409 rekordos adatbázisban szerepelnek a kamattámogatást igénylők szerződésai is. Ez azt jelenti, hogy ugyanazok az igénylők szerepelnek az adatbázisban egyszer, mint CSOK igénylők, és egyszer, mint kamattámogatási szerződést kötők. Az adatbázisban szerepelnek az igénylők meglévő és vállalt gyermekei is, amelyek összegezhetők. Amennyiben viszont a szerződések duplázódnak a kamattámogatás miatt, a szerződésben lévő további adatok is duplázódnak, és torzul a települések megoszlása is.

A szerződések egyedi azonosítóját az adatbázissal a MÁK nem adta át, ezért a redundanciák kiszűréséhez egyedi azonosítót kellett képezni. Az azonosító az igénylők születési éveinek, gyermekeik születési éveinek, településük azonosságán alapult, és ennek alapján megállapítható, hogy nem csak azok a szerződések szerepelhetnek ismétlődően, ahol egy CSOK felvételhez kamattámogatás is társul, hanem önálló CSOK szerződéstípusok is szerepelhetnek duplikáltan. Ez leginkább a 3-as szerződéstípusban fordul elő (CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb két gyermekre), amelynek körében érzékelhetően 434 szerződés kétszereződik. Az elkészített szűrő változó lehetővé teszi, hogy az igénylők és a szerződéseikben szereplő adatok csak egyszer szerepeljenek, amelyek alapján összegezések végezhetők el. Az így kialakított szűrés nem pótolhatja teljesen a hivatalos szerződésazonosítót, hiszen a képzett azonosítónál fennáll a tévedés valószínűsége. Mivel azonban az adatátadás nem felelt meg minden tekintetben a statisztikai törvény szerinti követelményeknek, ezért az elkészült adatbázisból nem lehet teljesen garantálni az Stt. szerinti pontos és megbízható következtetések levonását. Ennek eredményeképp a belőle készülő táblázatok és elemzések csak ezeknek a feltételeknek megfelelően tekinthetők egzakt tájékoztatásnak, kiegészítendő a korábbi, 58256 rekordos adatbázis elemzését.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Az adatok tartalma

Az adatbázis a jelenleg áttekintendő, 86409 rekordesetében is lényegében ugyanazokat a változókat tartalmazza, mint korábban, az eltérés, mint említettük, kibővülést jelent a településnevek tekintetében, amelyekhez már kapcsolhatók olyan településszintű változók, mint a településtípus, vagy a településnagyság.

Az adatbázis az alábbi változókat tartalmazta az átadáskor:

- a támogatás típusa,
- a szerződéskötés dátuma,
- az igénylők (maximum kettő) születési éve,
- meglévő gyermekek száma, jogszabály szerint a magzatot is meglévő gyermeknek tekintve,
- a vállalt gyermekek száma (maximum három),
- a támogatás összege Ft-ban,
- az igénylők (maximum kettő) irányítószámai és településnevei,
- a támogatott ingatlan irányítószáma és településének neve,
- a meglévő gyermekek születési éve, legfeljebb 8 fő.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A támogatás típusa

Az átadott adatbázis kiegészült a kamattámogatást igénylők adataival, így az átvétel szerint az alábbi típusokat tartalmazza:

1. típus: CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre,
2. típus: megelőlegezett (gyermekvállalást tartalmazó) CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre,
3. típus: CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez
4. típus: megelőlegezett (gyermekvállalást tartalmazó) CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre,
5. típus: CSOK később született gyermekekre,
7. típus: három és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók családi otthonteremtési kedvezménye (tartalmazza a gyermekvállalást tartalmazó szerződéseket is),
9. típus: három és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

Nem szerepelt 6-os és 8-as kód az eredeti adatbázisban.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

1. táblázat Az adatbázisban szereplő szerződések típusainak megoszlása, átvételi állapot alapján, a szerződéskötés éve szerint

Támoga- tás típusa	2016		2017		2018		Összesen	
	szerződés (db)	%	szerződés (db)	%	szerződés (db)	%	szerződés (db)	%
1	1423	5,5%	1759	5,6%	1720	5,9%	4902	5,7%
2	1049	4,0%	1113	3,5%	975	3,4%	3137	3,6%
3	10721	41,3%	11660	37,1%	11661	40,2%	34042	39,4%
4	5879	22,7%	6178	19,7%	5869	20,2%	17926	20,7%
5	9	0,0%	33	0,1%	41	0,1%	83	0,1%
7	3936	15,2%	5871	18,7%	4836	16,7%	14643	16,9%
9	2927	11,3%	4810	15,3%	3939	13,6%	11676	13,5%
Összesen	25944	100,0%	31424	100,0%	29041	100,0%	86409	100,0%

Típusok megnevezése:

1. CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
2. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
3. CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
4. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
5. CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez.
7. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók csok-ja - a gyermekvállalást tartalmazó szerződésekkel.
9. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

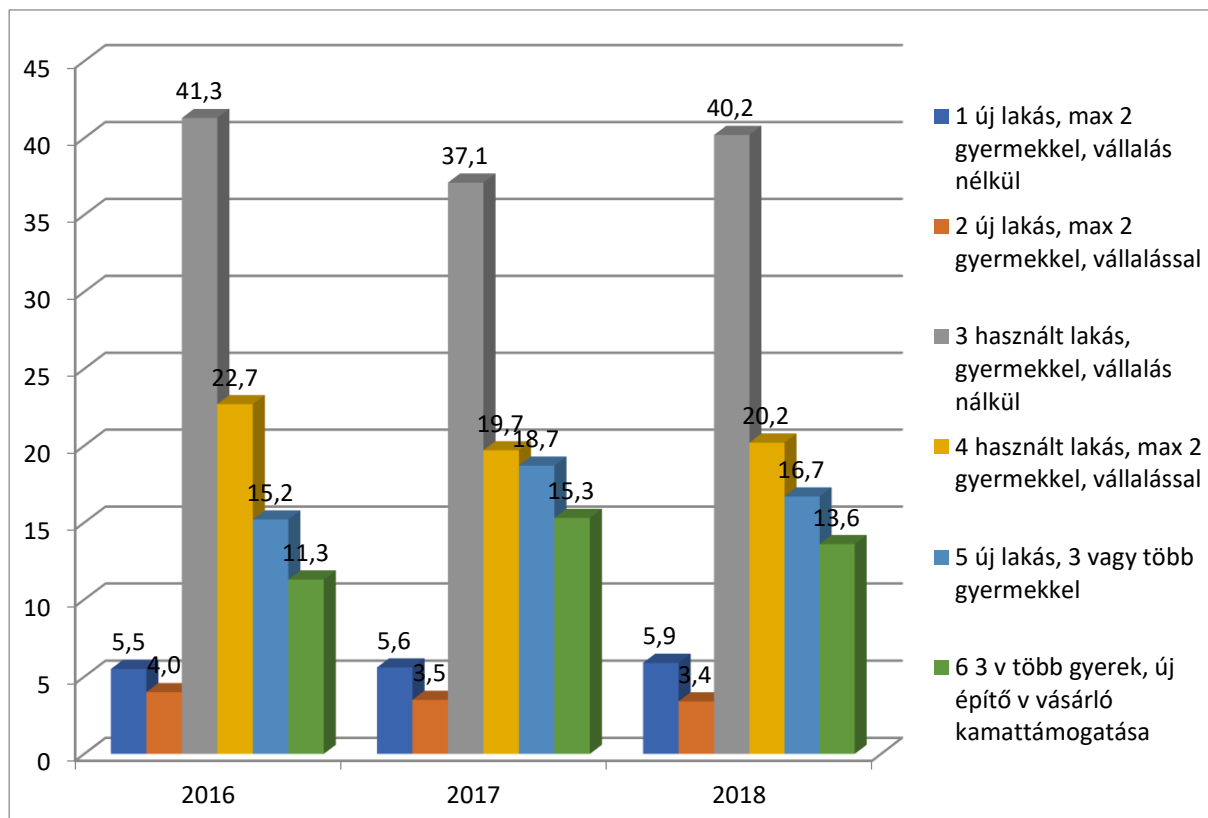
A táblázatból látható, hogy az 5-ös típus esetszáma túl kicsi, ezért az elemzésben ezt a típust nem szerepeltetjük.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

1. ábra A megkötött szerződések aránya, átvételi állapot szerint, támogatási típusonként, évenként (%)*

* Az eredeti 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül.

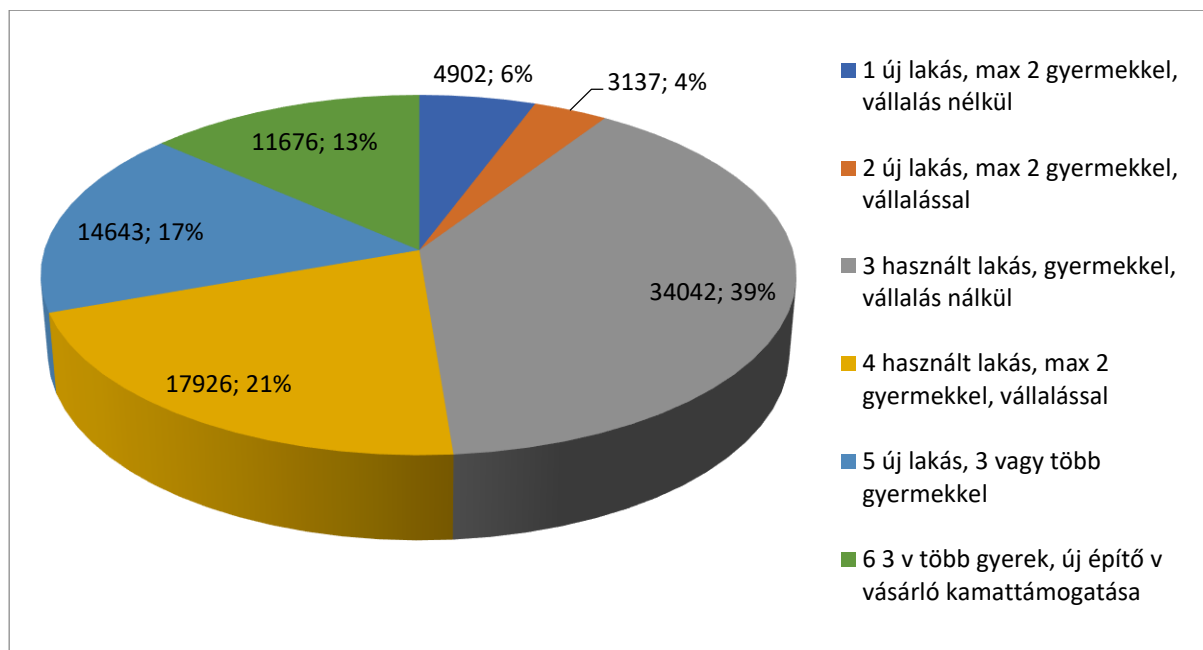
Az adatbázisban rögzített támogatástípusok megoszlását az eddig eltelt időszakban az alábbi ábra mutatja.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

2. ábra Megkötött szerződések száma, átvételi állapot szerint, támogatási típusonként, 2016 – 2018 között összesen*

* Az eredeti 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül.

Az elemzett adatbázis tartalmazza a települések neveit, ezek segítségével a települések besorolhatók településtípus és településnagyság szerinti kategóriákba és vizsgálható, hogy ezekben milyen az egyes szerződéstípusok előfordulása.

Az adatbázis kialakítási sajátossága, hogy ugyanazokhoz az igénylőkhöz (legfeljebb kettő lehetett), több szerződés is tartozhat. Ezek az esetek általában úgy állnak elő, hogy a szerződők – nevezzük őket családnak – adott CSOK szerződéstípus mellé kamattámogatási szerződést is kötnek. Ennek a ténynek kihatása van az adatbázis elemzésére, mert ha egy igénylő család adott számú gyermekkel még egy szerződést köt, a szerződéseik duplázódnak, de az igénylők, meglévő és vállalt gyermekeik száma nem lesz több, és a hozzájuk kapcsolódó települések sem többszöröződhetnek. Ha tehát azt szeretnénk tudni, hogy valójában hány család kötött (egy vagy több) szerződést, a családokban hány gyermek volt, hány gyermeket vállaltak, milyen típusú és nagyságú településeken laknak, akkor ki kell szűrni az ugyanazon igénylőkhöz

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

kapcsolódó további szerződéseket. A redundanciák kizárására – amelyek nemcsak a kamattámogatási szerződések többszöröződéséből adódnak az adatbázisban – többféle megoldás is választható volt. Úgy tekintettük, hogy a 86409 szerződésből 74902 szerepel vagy önállóan, vagy valamely duplikálódó szerződés beszámítandó párjaként, tehát 74902 igénylő család kötött CSOK szerződést, akik adatai nem halmozódnak egyéb szerződések szerint, tehát pl. a gyermekeik száma összeadható. Ebben benne vannak azok is, akik kamattámogatási szerződést is kötöttek, ezeknek a családoknak a száma 11045. A szerződéseket tekintve azonban, a 86409 rekordban benne vannak még külön a kamattámogatási szerződések és olyan ismétlődő, redundáns rekordok is, amelyekről bővebb információ nem áll rendelkezésre. Olyan kamattámogatási szerződések is találhatók, amelyekhez nem kapcsolódik CSOK szerződés, ilyen önálló kamattámogatási szerződést 617 családnál lehetett kimutatni.

Ha tehát olyan változók megoszlásait vizsgáljuk (pl. gyermekek száma), ahol a redundanciák torzítanák az eredményeket az értékek megkettőződésével, akkor csak a nem ismétlődő szerződések adataival számolhatunk, tehát azzal a 74902 szerződéskötő családdal, akik egyben összegezhető szerződéssorokat képeznek az adatbázisban.

A támogatott ingatlan települését figyelembe véve, a nem ismétlődő 74902 szerződéskötő különböző arányokat mutat az adatbázisban az eredetileg meglévő támogatástípusok szerint.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT*2. táblázat Támogatástípusok a támogatott ingatlan megyéje szerint, %**

Megye	Támogatástípusok						Össze- sen
	1	2	3	4	5	6	
Budapest	15,2	11,9	6,7	6,7	10,7	10,7	8,3
Baranya	1,9	2,0	4,7	4,4	2,7	1,9	3,9
Bács-Kiskun	4,2	4,0	6,2	5,4	5,5	6,5	5,6
Békés	1,0	0,7	4,7	4,7	1,0	0,6	3,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	2,4	2,6	9,4	10,2	2,4	1,9	7,4
Csongrád	2,7	2,1	5,0	4,4	4,3	3,1	4,4
Fejér	3,9	3,4	4,2	3,9	4,5	5,8	4,2
Győr-Moson-Sopron	14,1	19,3	3,5	3,9	9,5	9,4	6,2
Hajdú-Bihar	5,9	6,6	6,3	7,2	7,6	6,7	6,8
Heves	1,4	0,9	3,9	4,5	1,4	1,8	3,2
Komárom-Esztergom	2,0	2,3	3,5	3,0	2,3	2,3	3,0
Nógrád	0,3	0,2	2,4	3,2	0,4	0,3	2,0
Pest	27,8	30,6	10,3	10,8	30,0	34,6	16,5
Somogy	1,8	0,9	3,6	3,0	1,9	1,6	2,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3,0	3,4	7,1	9,4	4,8	2,3	6,7
Jász-Nagykun-Szolnok	1,5	0,9	5,4	5,4	1,7	1,8	4,2
Tolna	0,7	0,7	2,9	2,6	0,8	1,0	2,2
Vas	5,4	4,0	2,5	2,0	3,4	3,4	2,8
Veszprém	3,2	2,7	4,1	3,2	3,4	3,1	3,6
Zala	1,6	1,0	3,4	2,3	1,8	1,1	2,6
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Az adatbázisban szereplő eredeti támogatástípus kategóriák az 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül, az ismétlődő rekordok kihagyásával.

Támogatástípusok megnevezése:

1. CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
2. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
3. CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
4. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
5. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók csok-ja - a gyermekvállalást tartalmazó szerződésekkel.
6. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A 2016-tól 2018 végéig terjedő időszak adataiból azt állapíthatjuk meg, hogy az igénylő családok megcélzott ingatlanának települése legnagyobb arányban Pest megyében található, Budapest csak ezután következik, viszont az új lakások tekintetében kiemelkedik Győr-Moson-Sopron megye jelentősége is.

3. táblázat Támogatástípusok a támogatott ingatlan településtípusa szerint 2016-2018 között összesen, %*

Településtípus	1	2	3	4	5	6	Összesen
Budapest	15,2	11,9	6,7	6,7	10,7	10,7	8,3
Megyei jogú város	29,1	21,2	22,3	17,0	28,5	21,9	22,6
Város	33,2	35,5	37,7	36,8	37,1	41,7	37,0
Község	22,4	31,4	33,3	39,6	23,7	25,6	32,1
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Az adatbázisban szereplő eredeti támogatástípus kategóriák az 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül, az ismétlődő rekordok kihagyásával.

Támogatástípusok megnevezése:

1. CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
2. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
3. CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
4. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
5. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók csok-ja - a gyermekvállalást tartalmazó szerződésekkel.
6. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

A településtípusok szerinti bontásból megfigyelhető, hogy a községekben és valamelyest a városokban a használt lakás megszerzése kiemelkedő, míg Budapesten és a megyei jogú városokban az új lakások megszerzésére való törekvés a jelentősebb.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

4. táblázat Támogatástípusok a támogatott ingatlan településnagyság kategóriái szerint, 2016-2018 között összesen, %*

Településnagyság	1	2	3	4	5	6	Összesen
- 499	0,8	1,0	3,0	2,9	0,9	1,0	2,4
500 - 999	1,7	2,3	5,6	6,2	1,4	1,8	4,5
1000 - 1999	5,1	8,0	10,9	13,5	6,1	6,8	10,0
2000 - 4999	11,5	17,2	16,5	20,1	12,6	13,0	16,3
5000 - 9999	7,7	8,6	9,8	11,2	8,6	8,4	9,7
10000 - 19999	16,5	18,7	14,4	14,0	18,0	21,8	15,4
20000 - 49999	13,1	11,4	13,6	10,4	14,4	15,3	12,9
50000 - 99999	11,6	6,6	8,3	5,4	9,5	8,9	8,0
100000 -	16,9	14,3	11,2	9,6	17,7	12,3	12,6
Budapest	15,2	11,9	6,7	6,7	10,7	10,7	8,3
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Az adatbázisban szereplő eredeti támogatástípus kategóriák az 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül, az ismétlődő rekordok kihagyásával.

Támogatástípusok megnevezése:

1. CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
2. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
3. CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
4. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
5. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók csok-ja - a gyermekvállalást tartalmazó szerződésekkel.
6. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

A támogatás összege

A támogatási összegek elemzésénél figyelembe kell venni, hogy a kamattámogatási szerződések ebben az esetben nem redundáns sorokat jelentenek, hiszen az ezekben szereplő összegek külön összeadható tételként jelentkeznek a CSOK-ra fordított kiadások összeszámlálásánál. Redundanciát ebben a tekintetben csak az azonos támogatási típusba tartozó szerződések duplikációi jelentenek, amelyeket az elemzésben szűrtünk. A CSOK-ra fordított kiadásokat az alábbi táblázat mutatja be teljeskörűen, redundanciák nélkül.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

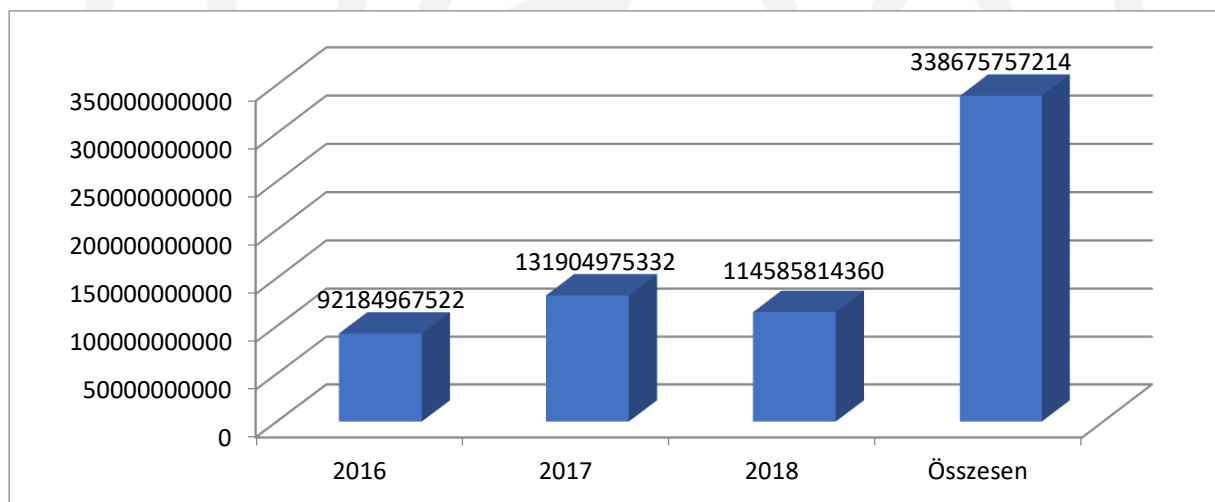
5. táblázat A ráfordított összegek szerint figyelembe vehető CSOK támogatások átlag

Szerződés jellege	2016		2017		2018		Összesen	
	átlag (Ft)	szerző- dések száma (db)	átlag (Ft)	szerző- dések száma (db)	átlag (Ft)	szerző- dések száma (db)	átlag (Ft)	szerző- dések száma (db)
Önálló CSOK szerződés*	2 971 408	23262	3 403 001	26393	3 137 302	25245	3 179 406	74900
Kamattá- mogatási szerződés	8 706 706	2649	9 128 079	4611	9 348 645	3785	9 102 604	11045
Összesen	3 557 754	25911	4 254 450	31004	3 947 152	29030	3 940 610	85945

*A 617 önálló kamattámogatási szerződéssel, amelyhez más CSOK szerződés nem kapcsolódott.

A figyelembe vehető szerződésekre fordított összegek alakulását az alábbi ábra mutatja be.

3. ábra CSOK támogatásokra fordított összegek alakulása, Ft

Az ábra alapján kiszámítható, hogy 2016-ban az eddig kifizetett teljes összeg 27,2, 2017-ben 38,9, 2018-ban pedig 33,8 %-át fordították a támogatásra.

A szerződésekre fordított összeg alakulását az alábbi táblázat mutatja támogatástípusonként.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT*6. táblázat Az egyes CSOK típusokra fordított összegek alakulása**

Támogatás -típusok	2016		2017		2018		Összesen	
	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%
1	2,9	3,1	3,6	2,7	3,3	2,9	9,8	2,9
2	2,6	2,9	2,8	2,1	2,5	2,1	7,9	2,3
3	14,8	16,1	15,7	11,9	16,2	14,1	46,6	13,8
4	9,2	10,0	10,2	7,7	9,7	8,5	29,2	8,6
5	37,2	40,4	55,8	42,3	46,2	40,3	139,2	41,1
6	25,4	27,6	43,8	33,2	36,8	32,1	106,0	31,3
Összesen	92,2	100,0	131,9	100,0	114,6	100,0	338,6	100,0

* Az adatbázisban szereplő eredeti támogatástípus kategóriák az 5. típus (CSOK később született gyermekekre - használt lakás vásárlásához, bővítéséhez) nélkül.

Támogatástípusok megnevezése:

1. CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
2. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK új lakás építéséhez, vásárlásához, legfeljebb 2 gyermekre.
3. CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
4. megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre.
5. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók csok-ja - a gyermekvállalást tartalmazó szerződésekkel.
6. 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kamattámogatása.

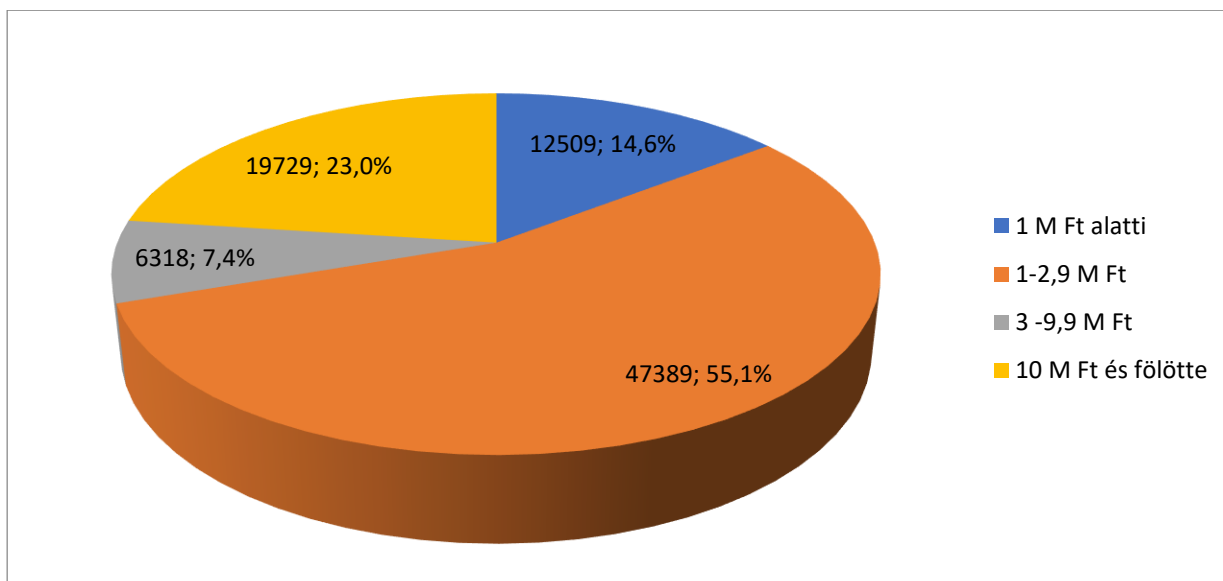
A CSOK-hoz típusonként eltérő összegeket rendelnek a szabályozó kormányrendeletek. Az eddig kifizetett összegek megoszlását az alábbi ábra mutatja.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

4. ábra A szerződések megoszlása a támogatási összeg nagyságrendje szerint 2016-2018 között összesen, (db, %)

A támogatási összegek területi bontásokban is vizsgálhatók. A megyei megoszlás azt mutatja, hogy a támogatott ingatlanokra való ráfordítás elsősorban a Közép-magyarországi régióban kerül felhasználásra, legnagyobb arányban Pest megyében (25,9 %), Budapest 10,0 %-kal csak ezután következik. Legkisebb a felhasználás Nógrád, Tolna és Békés megyékben (7. tábla).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

7. táblázat A támogatás összege a szerződésekben a támogatott ingatlan megyéje szerint, 2016-2018 között összesen

Támogatott ingatlan megyéje	Átlagos támogatási összeg (Ft)	Támogatást folyósító szerződések száma	Támogatás összege (Mrd Ft)	Támogatási összeg aránya (%)
Budapest	4 566 542,2	7406	33,8	10,0
Baranya	3 154 207,6	3218	10,2	3,0
Bács-Kiskun	3 791 632,0	4784	18,1	5,4
Békés	2 193 793,2	2730	6,0	1,8
Borsod-Abaúj-Zemplén	2 441 006,4	5822	14,2	4,2
Csongrád	3 800 910,8	3802	14,5	4,3
Fejér	4 053 257,9	3576	14,5	4,3
Győr-Moson-Sopron	5 039 819,6	5752	29,0	8,6
Hajdú-Bihar	4 151 777,0	5920	24,6	7,3
Heves	2 707 432,9	2574	7,0	2,1
Komárom-Esztergom	3 397 991,9	2494	8,5	2,5
Nógrád	2 241 532,3	1509	3,4	1,0
Pest	5 593 464,6	15668	87,6	25,9
Somogy	3 138 550,7	2374	7,5	2,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 275 037,1	5563	18,2	5,4
Jász-Nagykun-Szolnok	2 557 407,5	3320	8,5	2,5
Tolna	2 444 448,7	1706	4,2	1,2
Vas	4 310 079,0	2522	10,9	3,2
Veszprém	3 741 002,3	3081	11,5	3,4
Zala	3 132 335,6	2119	6,6	2,0
Összesen	3 940 557,7	85940	338,7	100,0

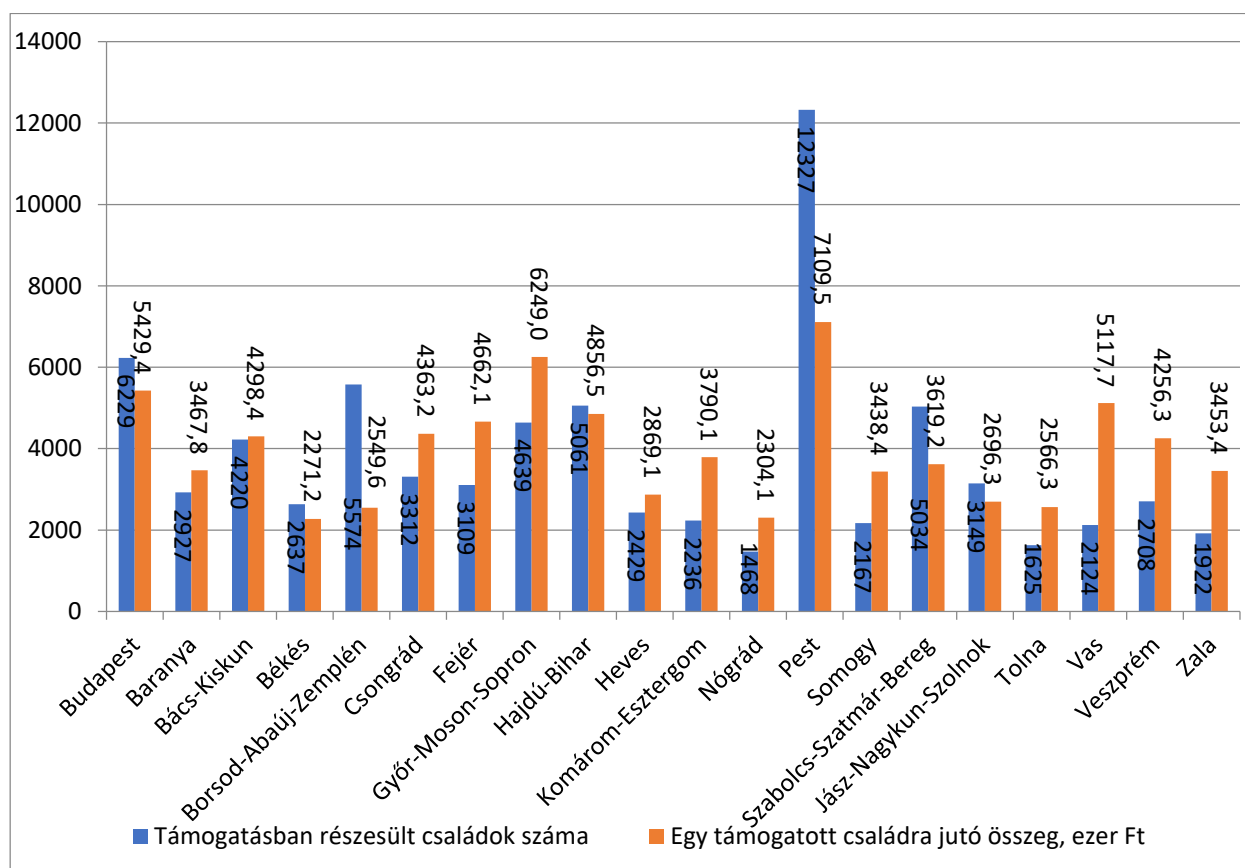
Mint már említettük, a támogatásban részesült családok száma kevesebb, mint a szerződések száma, az igénybevevő családokra jutó összegeket az alábbi ábra mutatja.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

5. ábra Támogatott családok száma és az egy családra jutó átlagos összeg a támogatott ingatlan megyéje szerint, 2016-2018 között összesen

A fenti ábrából megállapítható, hogy Pest megye továbbra is az első helyezett az egy családra jutó támogatások tekintetében, Győr-Moson-Sopron megyében viszont az egy családra jutó támogatás még magasabb is, mint Budapesten, Békés megyében pedig alacsonyabb, mint Nógrádban.

Településnagyság kategóriák szerint szemlélve az adatokat megállapíthatjuk, hogy Budapest ebben a tekintetben nincs dobogós helyen, legnagyobb arányban a 10-20 ezer lakosságú települések részesednek a CSOK-ból, ezt pedig a 100 ezer lakosú, majd a 2000-4999 fő közötti települések követik. Legkisebb arányban pedig a legkisebb, 1000 fő alatti településeken van támogatott ingatlan (8. tábla).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

8. táblázat A támogatás összege a szerződésekben a támogatott ingatlan népességnagyság kategóriái szerint, 2016-2018 között összesen

Településnagyság	Átlagos támogatási összeg (Ft)	Támogatást folyósító szerződések száma	Támogatás összege (Mrd Ft)	Támogatási összeg aránya (%)
-499	2693771,3	1853	5,0	1,5
500 - 999	2468064,6	3518	8,7	2,6
1000 - 1999	3185798,6	8189	26,1	7,7
2000 - 4999	3554173,9	13579	48,3	14,3
5000 - 9999	3669964,7	8166	30,0	8,8
10000 - 19999	4278652,7	13482	57,7	17,0
20000 - 49999	4092280,4	11228	45,9	13,6
50000 - 99999	4234314,0	7060	29,9	8,8
100000 -	4652305,2	11459	53,3	15,7
Budapest	4566542,2	7406	33,8	10,0
Összesen	3940557,7	85940	338,7	100,0

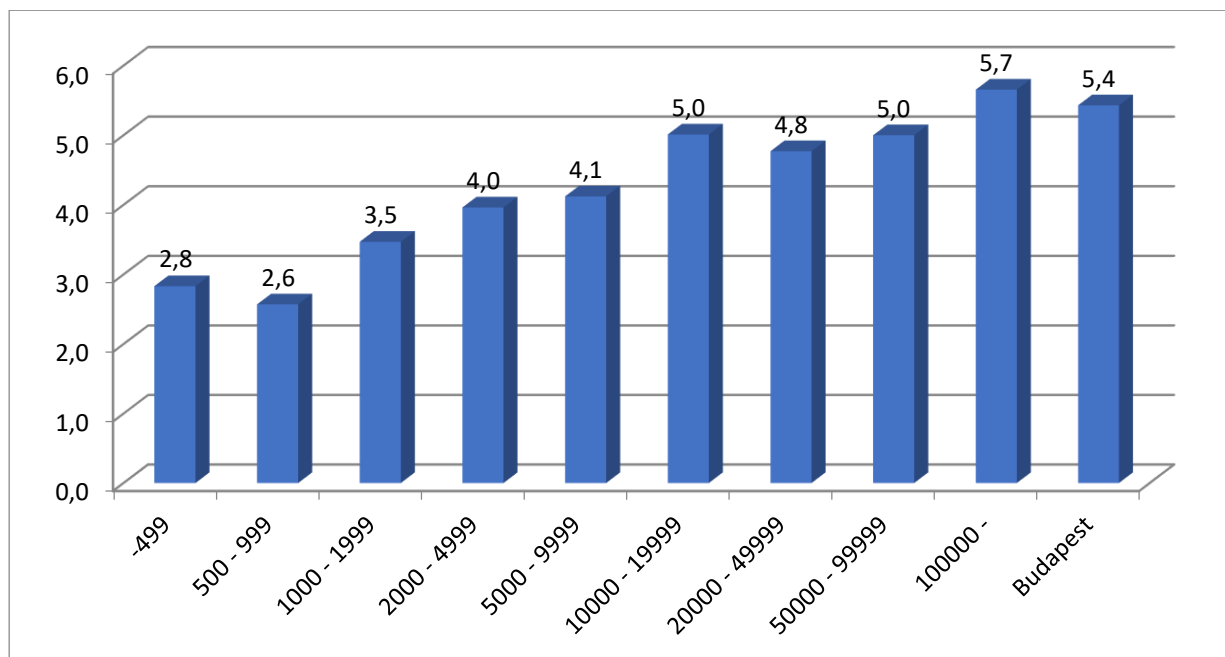
Ha az egy családra jutó összegeket vizsgáljuk, már inkább követi az emelkedés a településnagyság kategóriákat (6. ábra), tehát a nagyobb településeken egy igénybevevő családra átlagosan több támogatás jut, ez azonban trendszerűen érvényes, nem teljes következetességgel.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

6. ábra Az egy igénylő családra jutó átlagos összeg a támogatott ingatlan népességnagyság kategóriái szerint, 2016-2018 között összesen, millió Ft

Ha településtípusok szerint vesszük szemügyre az adatokat, látható, hogy a CSOK-ra fordított támogatásokból Budapest részesedési aránya a legkisebb, amely lényegében követi a megkötött szerződések arányát.

9. táblázat A támogatás összege a szerződésekben a támogatott ingatlan településtípus kategóriái szerint, 2016-2018 között összege

Településtípus	Átlagos támogatási összeg (Ft)	Támogatást folyósító szerződések száma	Támogatás összege (Mrd Ft)	Támogatási összeg aránya (%)
Budapest	4566542,2	7406	33,8	10,0
Megyei jogú város	4351478,0	20199	87,9	26,0
Város	3906993,6	31731	124,0	36,6
Község	3494339,1	26604	93,0	27,5
Összesen	3940557,7	85940	338,7	100,0

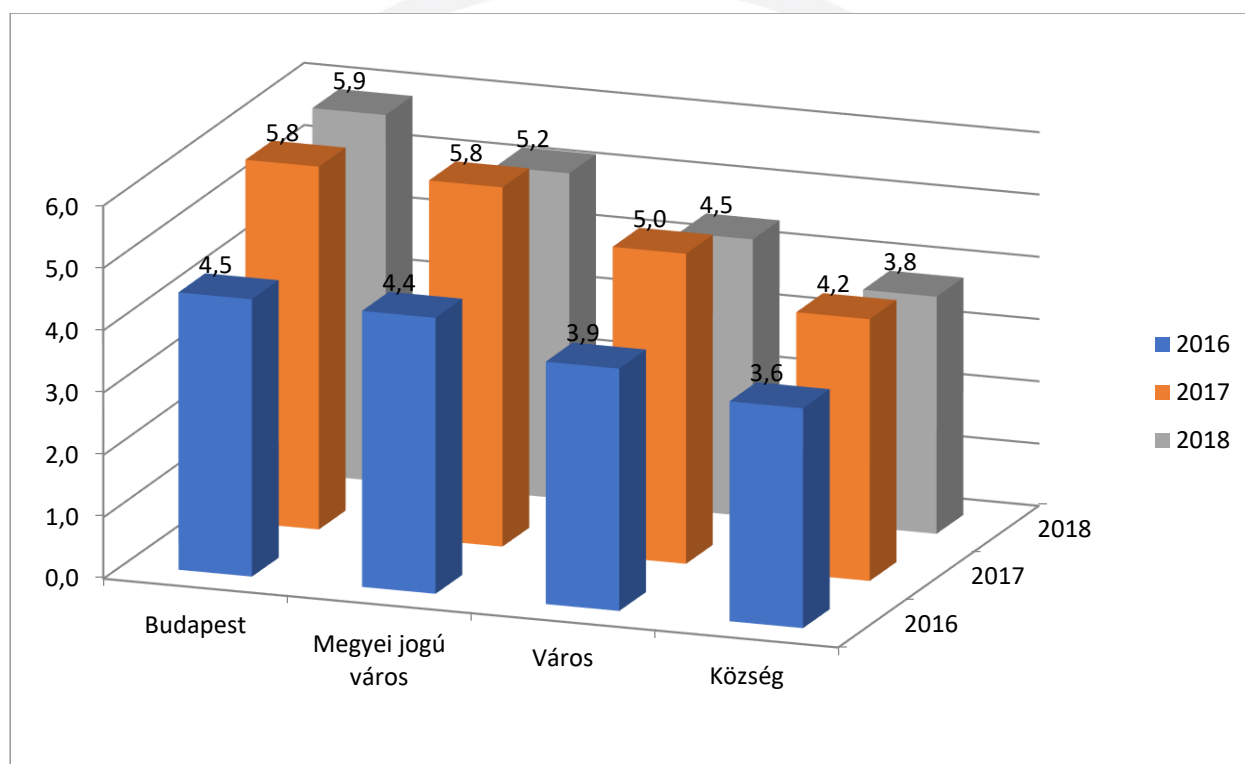

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Ha viszont az igénylő családokra jutó összegeket tekintjük, akkor az válik láthatóvá, hogy az egy családra jutó átlagos összeg Budapesten a legmagasabb, és az eddigi éveket figyelembe véve a fővárosban – más településtípusokkal szemben – még emelkedett is (7. ábra).

7. ábra Az egy igénylő családra jutó átlagos összeg a támogatott ingatlan településtípus kategóriái szerint, millió Ft

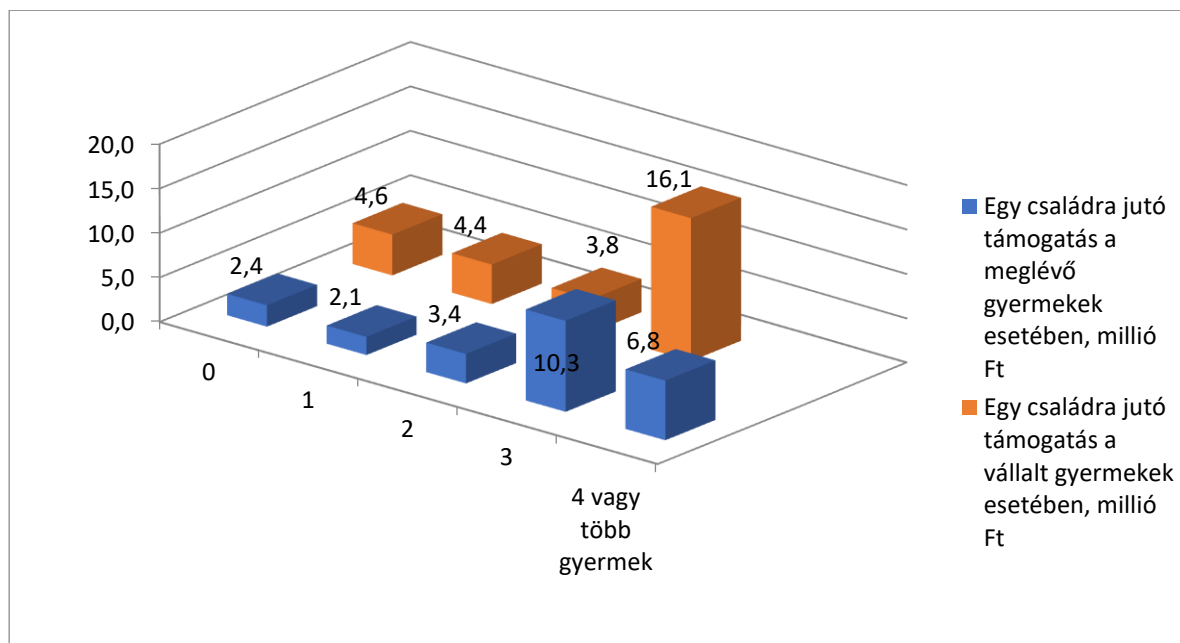
A támogatásra fordított összeget befolyásolja a meglévő és a vállalt gyermekek száma, utóbbi maximum három lehet. Az alábbi 8. ábrából látható, hogy az egy családra jutó összegek 3 gyermek esetében a legmagasabbak.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

8. ábra Az egy igénylő családra jutó átlagos összeg meglévő és vállalt gyermekek száma szerint, 2016-2018 között összesen, millió Ft

Ha a támogatási összegeket a meglévő gyermekek száma szerint vizsgáljuk, azt állapíthatjuk meg, hogy ezek az összegek követik az éves ráfordítás alakulását, lényegében annak megfelelően nőnek vagy csökkennek. A vállalt gyermekek száma szerint azonban látható, hogy egyedül két gyermek vállalása esetén mutatkozik minden évben folytonos emelkedés, a 2016-os 10,4 Mrd Ft 2018-ra 13,7 Mrd Ft-ra emelkedett.

10. táblázat A támogatás összege a szerződésekben a vállalt gyermekek száma szerint, Mrd Ft

Vállalt gyermekek száma	2016	2017	2018	Összesen
0	58,9	89,6	76,4	224,9
1	20,4	26,0	21,8	68,2
2	10,4	13,6	13,7	37,7
3	2,4	2,8	2,6	7,8
Összesen	92,2	131,9	114,6	338,7

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az igénylők jellemzői

A Kincstártól kapott adatbázis minden szerződés esetében tartalmaz az igénylőkre vonatkozó adatot. Az összes 74 902 igénylő közül 8 545 szerződés esetében a második igénylő nem került rögzítésre. Mivel a kormányrendelet nem zárja ki az egyedülálló igénybe vevőket sem, ezért őket egyszülős családoknak tekintettük. Az elemzésben a továbbiakban az első igénylőként nyilvántartott személyt nevezzük első szerződéskötőnek, mivel nincs információnk, hogy milyen okból kerültek a szerződéskötők az első vagy második helyre.

Az igénylők életkora

Az igénylők vonatkozásában az egyik releváns vizsgálati szempont az életkori megoszlásuk. Az átvett adatbázisban a 74 902 első szerződéskötő között 67 fő volt 61 éves vagy idősebb, ezen belül 70 éves vagy idősebb 5 fő, köztük a legidősebb 87 éves volt a szerződéskötés évében. A legfiatalabb igénylő életkora 17 év volt. A második szerződéskötők között a legfiatalabb igénylő 16 éves, a legidősebb igénylő 74 éves.

Az első szerződéskötőknek a fele **31-40 év közötti volt (51,92%)**, az **átlagos életkor 36 év**, a második szerződéskötők között ugyanez **34 év** volt. Az első szerződéskötők között **31-40 éves** korcsoport az igénylők **51,92%-át**, a második szerződéskötők között a **31-40 évesek a 43,89%-át** tették ki.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT*11. táblázat A szerződések száma és aránya az igénylők korcsoportja szerint (N = 74 902)*

Korcsoport	Első szerződéskötő		Második szerződéskötő	
	Szerződések száma	Szerződések aránya (%)	Szerződések száma	Szerződések aránya (%)
17-20	206	,28	685	,92
21-25	3615	4,83	5686	7,59
26-30	12804	17,09	14865	19,85
31-35	18772	25,06	17364	23,18
36-40	20115	26,86	15513	20,71
41-45	12793	17,08	8498	11,35
46-50	4914	6,56	2818	3,76
51-55	1318	1,76	692	,92
56-60	298	,40	140	,19
61+	67	,09	96	,13
nincs adat	0	,00	8545	11,41
Összesen	74902	100,00	74902	100,00

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az igénylők lakóhelye

Az igénylők területi megoszlásának vizsgálata szintén fontos. Ezt az első szerződéskötő lakhelyének megyéje alapján néztük meg.

12. táblázat A megkötött szerződések az első szerződéskötő lakóhelyének megyéje szerint (N = 74 902)

Megye	Szerződések száma	Szerződések aránya %
Bács-Kiskun megye	4268	5,7
Baranya megye	2976	4,0
Békés megye	2793	3,7
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5980	8,0
Budapest	8024	10,7
Csongrád megye	3327	4,4
Fejér megye	2966	4,0
Győr-Moson-Sopron megye	4249	5,7
Hajdú-Bihar megye	5048	6,7
Heves megye	2471	3,3
Jász-Nagykun-Szolnok megye	3294	4,4
Komárom-Esztergom megye	2234	3,0
Nógrád megye	1579	2,1
Pest megye	9392	12,5
Somogy megye	2257	3,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	5465	7,3
Tolna megye	1700	2,3
Vas megye	2096	2,8
Veszprém megye	2785	3,7
Zala megye	1998	2,7
Összesen	74902	100,0

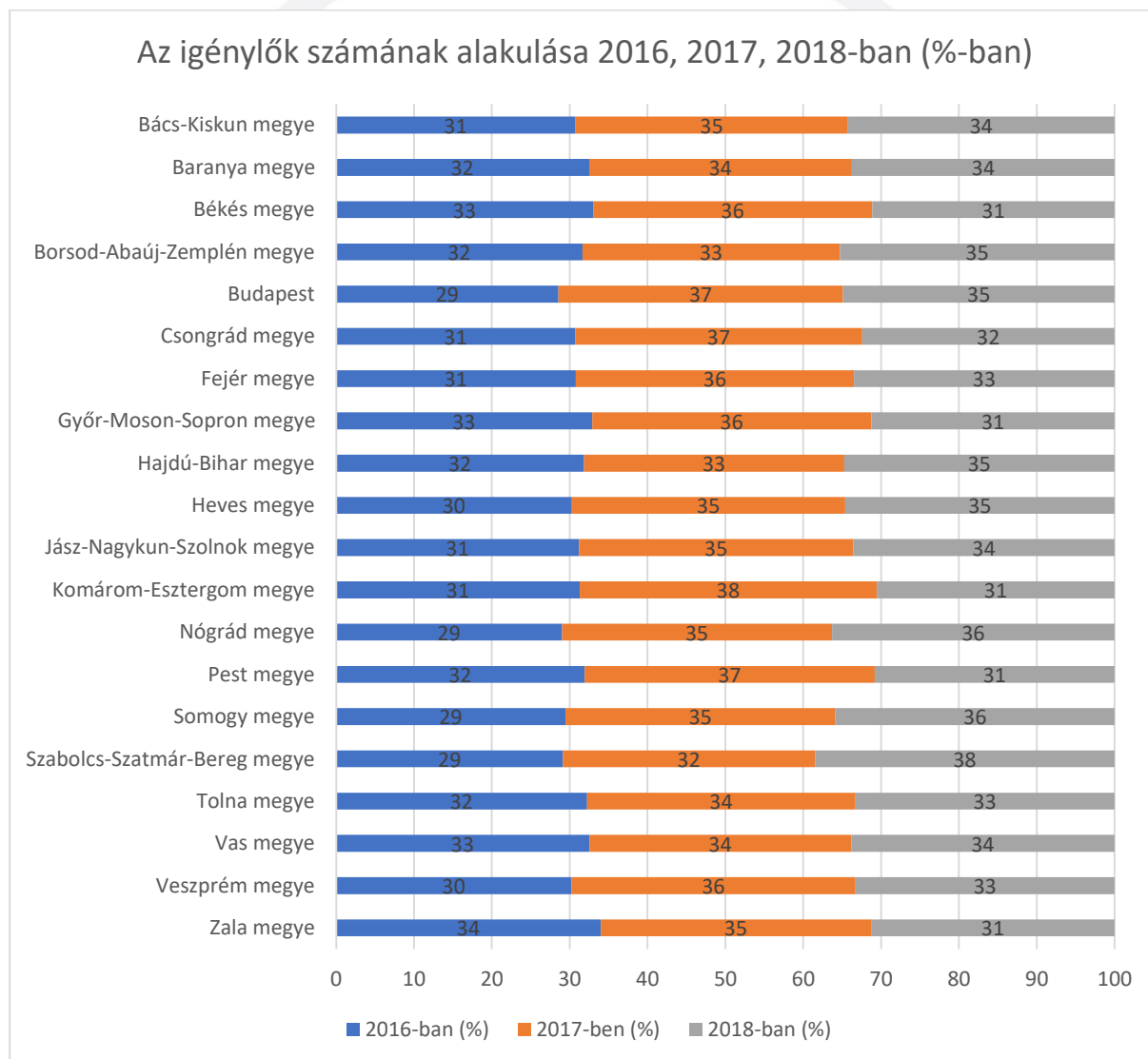

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A táblázatból látható, hogy az első szerződéskötők Pest megyében (12,5%) és Budapesten (10,7%) élnek a legnagyobb arányban. Az átlagosnál több igénylő lakik Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Legkevesebben Tolna, Vas, Nógrád és Zala megyében éltek a támogatás lehetőségével.

9. ábra A megkötött szerződések az első szerződéskötő lakóhelyének megyéje szerint 2016, 2017, 2018-ban (N = 74 902)

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A diagramból kitűnik, hogy bizonyos megyékben évről évre folyamatosan, de nem nagy arányban növekedett az igénylők száma. Ezek közé tartozik Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád és Somogy megye.

A megyék többségénél viszont 2017-ben igényelték a legtöbbet a támogatást a másik két vizsgált évhez képest. Ezek közé tartozik Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Jász-Nagykun, Komárom-Esztergom, Pest, Tolna, Veszprém, Zala megye és Budapest. A fenti diagram százalékait számszerűsítve láthatjuk, hogy mit jelent pontosan az igénylők számának növekedése, stagnálása, csökkenése. A 2017-es év mindenképpen csúcspontja a Családi Otthonteremtési kedvezményt igénybevevők számának tekintetében.

13. táblázat Az igénylők számának alakulása megyénként és évenként (N = 74 902)

	2016	2017	2018	Összesen
Bács-Kiskun megye	1312	1494	1462	4268
Baranya megye	967	1005	1004	2976
Békés megye	922	1002	869	2793
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	1892	1979	2109	5980
Budapest	2291	2935	2798	8024
Csongrád megye	1022	1226	1079	3327
Fejér megye	913	1060	993	2966
Győr-Moson-Sopron megye	1398	1523	1328	4249
Hajdú-Bihar megye	1607	1688	1753	5048
Heves megye	748	868	855	2471
Jász-Nagykun-Szolnok megye	1028	1161	1105	3294
Komárom-Esztergom megye	699	853	682	2234
Nógrád megye	458	548	573	1579
Pest megye	2998	3499	2895	9392
Somogy megye	665	783	809	2257
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1593	1768	2104	5465
Tolna megye	548	586	566	1700
Vas megye	682	705	709	2096
Veszprém megye	842	1016	927	2785
Zala megye	679	694	625	1998
Összesen	23264	26393	25245	74902

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Szintén fontos az igénylők lakóhelye területi megoszlásának vizsgálata. A lakóhelyet az átadott településnevek alapján képeztük.

14. táblázat A megkötött szerződések az első szerződéskötő lakóhelyének megyéje szerint
(N = 74 902)

Megye	Szerződések száma	Szerződések aránya %
Bács-Kiskun megye	4268	5,7
Baranya megye	2976	4,0
Békés megye	2793	3,7
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5980	8,0
Budapest	8024	10,7
Csongrád megye	3327	4,4
Fejér megye	2966	4,0
Győr-Moson-Sopron megye	4249	5,7
Hajdú-Bihar megye	5048	6,7
Heves megye	2471	3,3
Jász-Nagykun-Szolnok megye	3294	4,4
Komárom-Esztergom megye	2234	3,0
Nógrád megye	1579	2,1
Pest megye	9392	12,5
Somogy megye	2257	3,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	5465	7,3
Tolna megye	1700	2,3
Vas megye	2096	2,8
Veszprém megye	2785	3,7
Zala megye	1998	2,7
Összesen	74902	100,0

KINCS

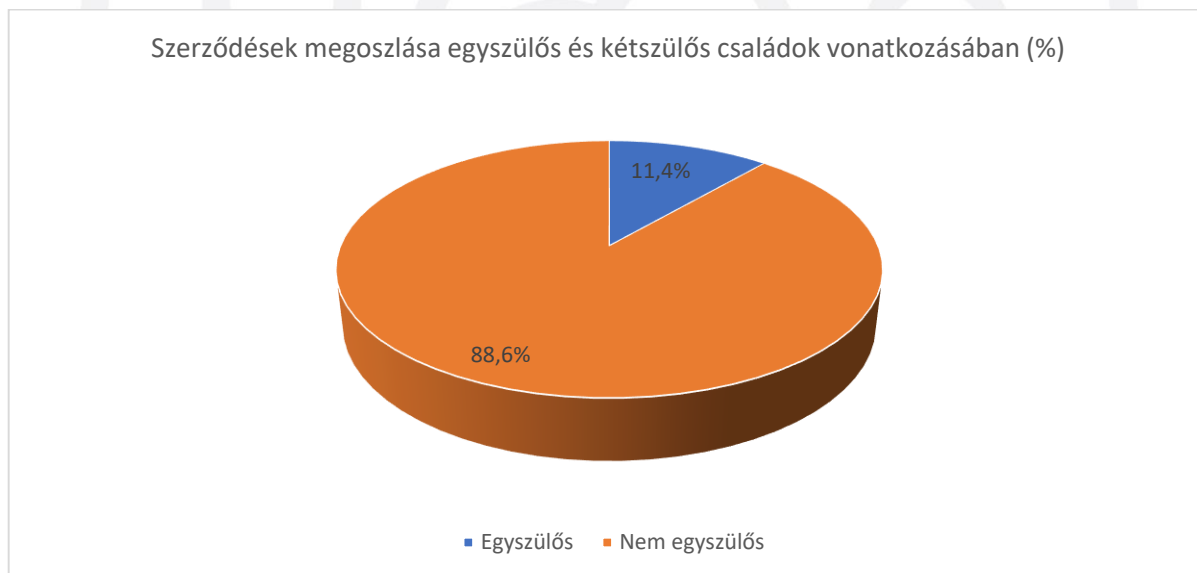
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A táblázatból látható, hogy az első szerződéskötők Pest megyében (12,5%) és Budapesten (10,7%) élnek a legnagyobb arányban. Az átlagosnál több igénylő lakik Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Legkevesebben Tolna, Vas, Nógrád és Zala megyében éltek a támogatás lehetőségével.

Egyedülálló igénylők

A rendelkezésre álló adatbázis 8 545 olyan szerződést tartalmaz, ahol csak egy igénylő van, őket az elemzés során egyszülős családoknak feltételeztük. Az összes szerződés 11,4%-át teszik ki az egyszülős családok.

10. ábra Szerződések megoszlása egyszülős és kétszülős családok vonatkozásában (%)
(N=74 902)

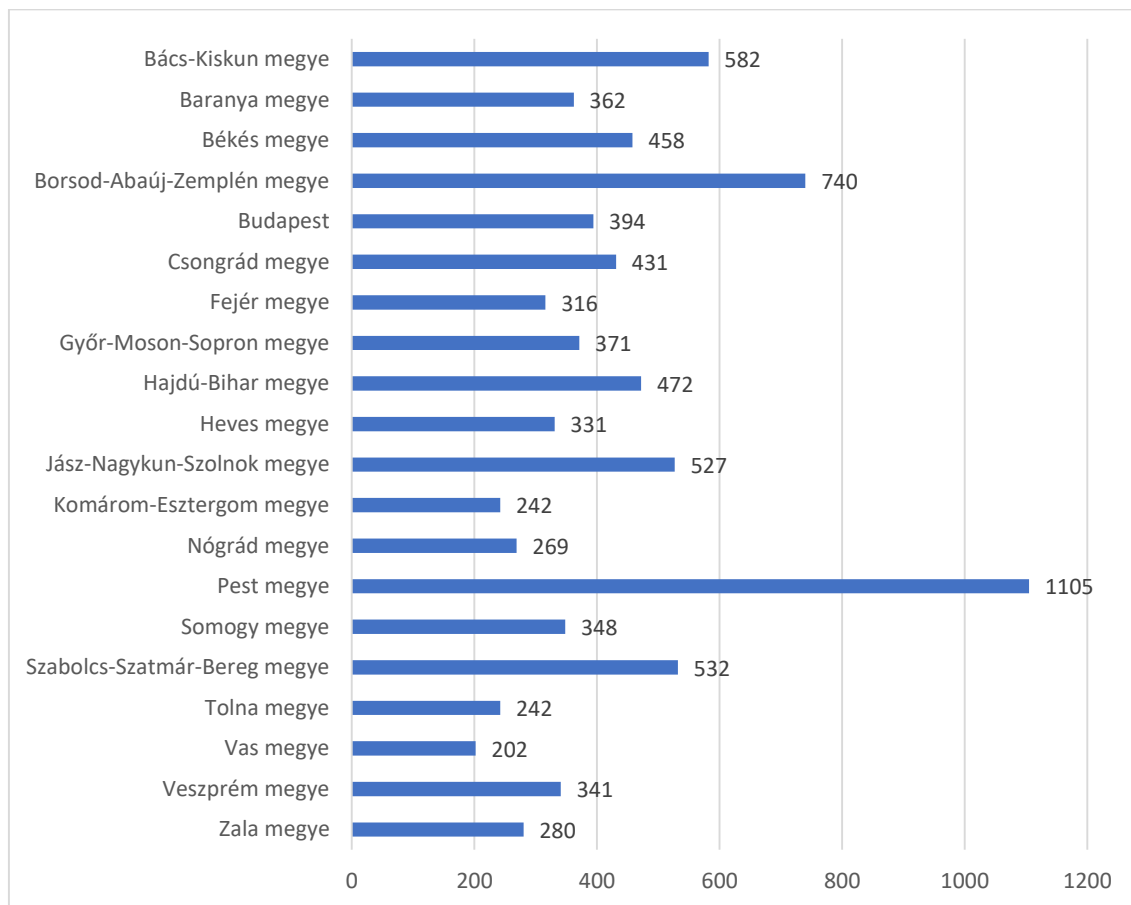

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

11. ábra Egy igénylővel kötött szerződések száma megyénként (N=8 545)

Az egyszülős családok legnagyobb arányban Pest megyében, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében vették igénybe a támogatást. A legkevesebb igénylő az egyedülállók között Vas, Komárom-Esztergom, és Tolna megyében volt.

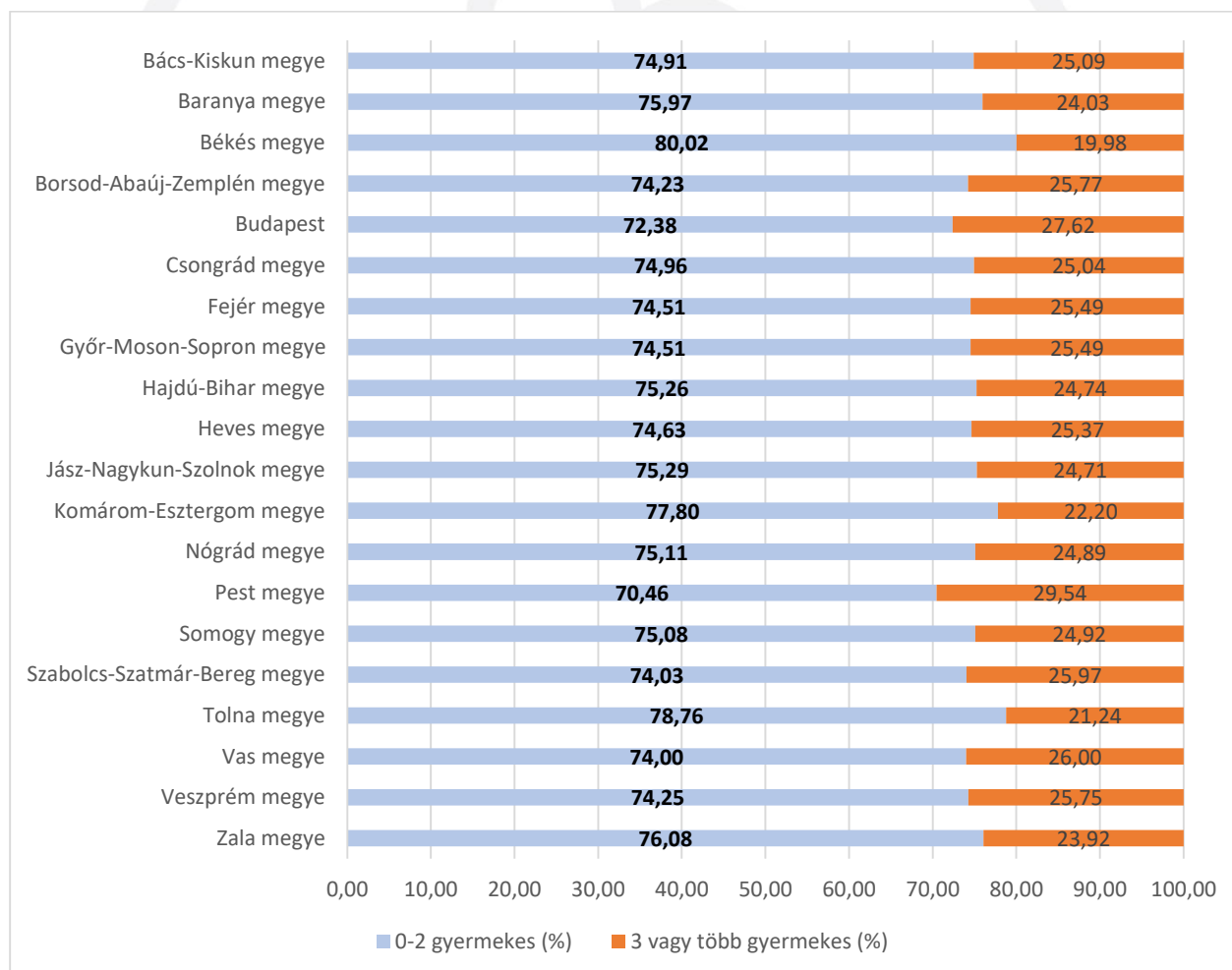
KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Nagycsaládos igénylők

Az összes szerződés között a nagycsaládosok (három vagy több gyermekesek) aránya 25,6%. Ez többszöröse a nagycsaládosok arányának országosan az összes családon belül (8%) illetve a gyermekes családokon belül (KSH, 2011 évi népszámlálás alapján 12,3%).

A nagycsaládos igénylők megyék szerinti eloszlása 19-30% közt változik, a legtöbben Pest megyében (29,54%), a legkevesebben Békés megyében (19,98%) voltak. Pest megye után Budapest (27,62%) következik, majd Vas (26%), Szabolcs-Szatmár-Bereg (25,97%), Borsod-Abaúj-Zemplén (25,77%), Veszprém megye (25,75%).

12. ábra Szerződések megoszlás a nagycsaládosok aránya szerint megyénként (%) (N=74902)

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Gyermekekre vonatkozó adatok

Elemzésünk során fontos kiemelt figyelmet fordítani arra, hogy a CSOK igénybevétele hogyan alakul a már megszületett gyermekek és az előre vállalt gyermekek összefüggésében.

A magzatok külön jelölést kaptak az adatbázisban, mivel azonban a CSOK-ról szóló rendelet a várandósság 12. hete után a meglévő gyermekszámba érti a magzatokat is, az elemzés e részében a magzatokat is számba vesszük a meglévő gyermekek számánál.

Meglévő gyermekek

Az (ismétlődések nélküli) adatbázis 74 902 szerződésében **134 094 meglévő gyermek** érintett, a szerződésekre tehát átlagosan 1,8 már meglévő gyermek jut.

Az összes igénylő 30%-nak egy, kicsit több mint harmaduknak két meglévő gyermeke volt a szerződés megkötésekor, negyedüknek pedig három vagy több gyermeke.

A három vagy több gyermeket nevelő nagycsaládosok aránya a CSOK-ot igénybe vevők között többszöröse (25,65%), mint amekkora a magyar családokon belüli arányuk (8,09% az összes család közt, 14,18% a gyermekes családok közt, KSH, 2011¹).

15. táblázat A szerződések száma meglévő gyermekszám alapján

Gyermekek száma	Szerződések száma	Szerződések aránya (%)
0	7 798	10,41
1	22 649	30,24
2	25 246	33,71
3	16 445	21,96
4	2 351	3,14
5	306	0,41
6	78	0,10
7	16	0,02
8	13	0,02
Összesen	74 902	100,00

¹ 2.2.1.6 A családok családösszetétel, az összes és az eltartott gyermekek száma szerint, 2011. KSH
http://www.ksh.hu/nepszamlalas/tablak_haztartas

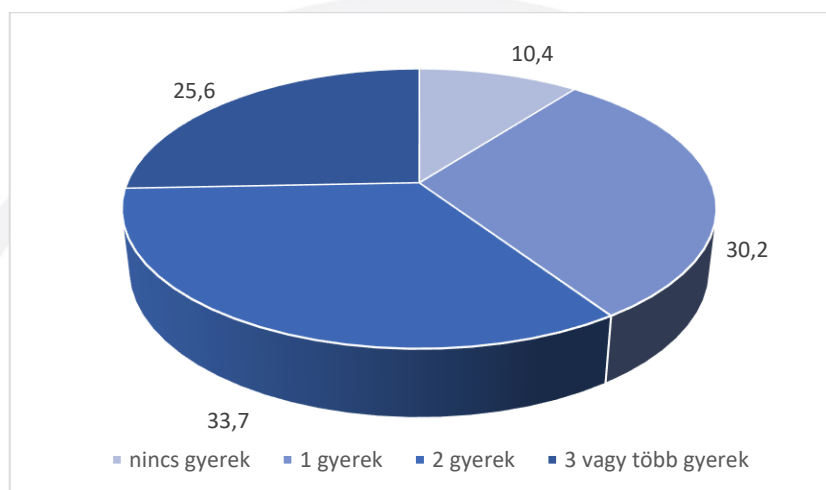

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az adatokból jól látszik, hogy a vizsgált időszakban a CSOK-ot igénybe vevők közel 90%-ának már volt gyermeke a támogatás igénylésekor. A szerződést kötők családnagyság szerinti csoportjai alapján a legtöbben a 2 gyermekesek vannak (33,7%).

13. ábra A szerződések aránya a meglévő gyermekek száma szerint, (%) (N=74902)

Ha évenként lebontva vizsgáljuk a szerződéskötések számát az igénylők már meglévő gyermekeinek viszonylatában, mindhárom évben hasonló megoszlással találkozunk. 2017. évben többen kötöttek szerződést, mint 2016., ill. 2018. években. Ez megjelenik mind az egy, a két gyermekesek, illetve a nagycsaládok évenkénti arányszámaiban.

Azon családok aránya, ahol a szerződéskötés évében még nem született gyermek, 10% körül mozog.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

16. táblázat A szerződések megoszlása a meglévő gyermekek száma szerint évente –
gyermekszám szerint (N=74902)

Gyermekek száma	2016		2017		2018		Összesen	
	szerződések száma	aránya	szerződések száma	aránya	szerződések száma	aránya	szerződések száma	aránya
nincs gyerek	2 763	35,4%	2 529	32,4%	2 506	32,1%	7 798	100,0%
1 gyerek	7 048	31,1%	7 827	34,6%	7 774	34,3%	22 649	100,0%
2 gyerek	7 949	31,5%	8 814	34,9%	8 483	33,6%	25 246	100,0%
3 vagy több gyerek	5 504	28,7%	7 223	37,6%	6 482	33,7%	19 209	100,0%
Összesen	23 264	31,1%	26 393	35,2%	25 245	33,7%	74 902	100,0%

Legnagyobb számban (az összes szerződés 68,9 %-a) a használt lakás vásárlását, bővítését támogató típust vették igénybe (3., 4. és 5. típusú szerződések). Legnagyobb mértékben a 3. típusú támogatás (használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre) vették igénybe, az összes szerződés 44,9%-a; a szerződések több mint ötödét (23,9%) teszik ki a 4. típusúak (megelőlegezett - gyermekvállalást tartalmazó - CSOK használt lakás vásárlásához, bővítéséhez, legfeljebb 2 gyermekre) teszik ki.

Harmadiknak preferált a 7. típusú támogatás (19,5%), melyet 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók számára írtak ki (gyermekvállalást tartalmaz).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

15. táblázat A szerződések megoszlása a meglévő gyermekek száma szerint CSOK-típusonként (N=74902)

Gyermekek száma	CSOK szerződések típusai							Összesen
	1. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	2. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	3. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	4. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	5. típus: használt lakás, később született gyermekekre	7. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalással	9. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, kamattámogatás önállóan (csak szerződés zárt)	
nincs gyerek		16,6%		77,1%		5,8%	0,4%	100,0%
1 gyerek	5,3%	8,1%	42,1%	38,1%	0,4%	5,8%	0,2%	100,0%
2 gyerek	14,6%		62,3%	11,2%		11,1%	0,8%	100,0%
3 vagy több gyerek			43,4%	2,4%		52,5%	1,7%	100,0%
Összesen	6,5%	4,2%	44,9%	23,9%	0,1%	19,5%	0,8%	100,0%

Ha a szerződések típusait vizsgáljuk, látható, hogy a két gyermekes családokra kiírt (1. és 3. típusú) kedvezményt² felvettek esetében a szerződéskötéskor már több mint 70 %-uk családjában volt 2 gyermek. A 3 gyermekesek esetében (7. típusú kedvezmény) ez az arány 68,8%.

A kiírás szerint is gyermekvállalást tartalmazó opciók esetében (2. és 4. típusok) az igénylők több mint harmada vállalt újabb gyermeket a szerződés aláírásával (2. típusnál: 41,4 %-uk, a 4. típusnál: 33,6%-uk).

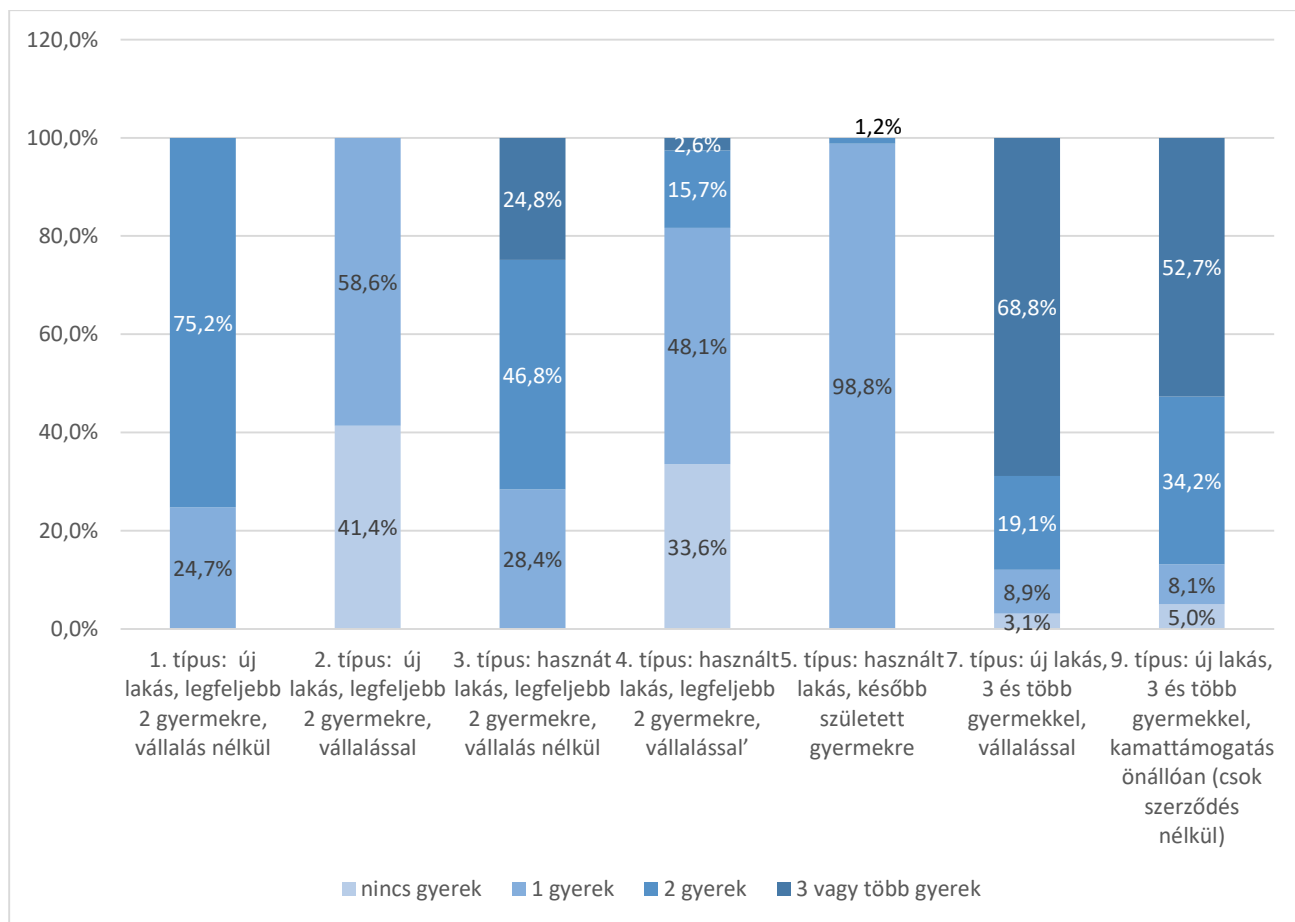
² Ahol nincs külön megjelölve a további gyermekvállalás opciója.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

14. ábra Szerződések megoszlása az igénylők megszületett gyermekeinek száma és a támogatás típusa szerint (%) (N=74902)

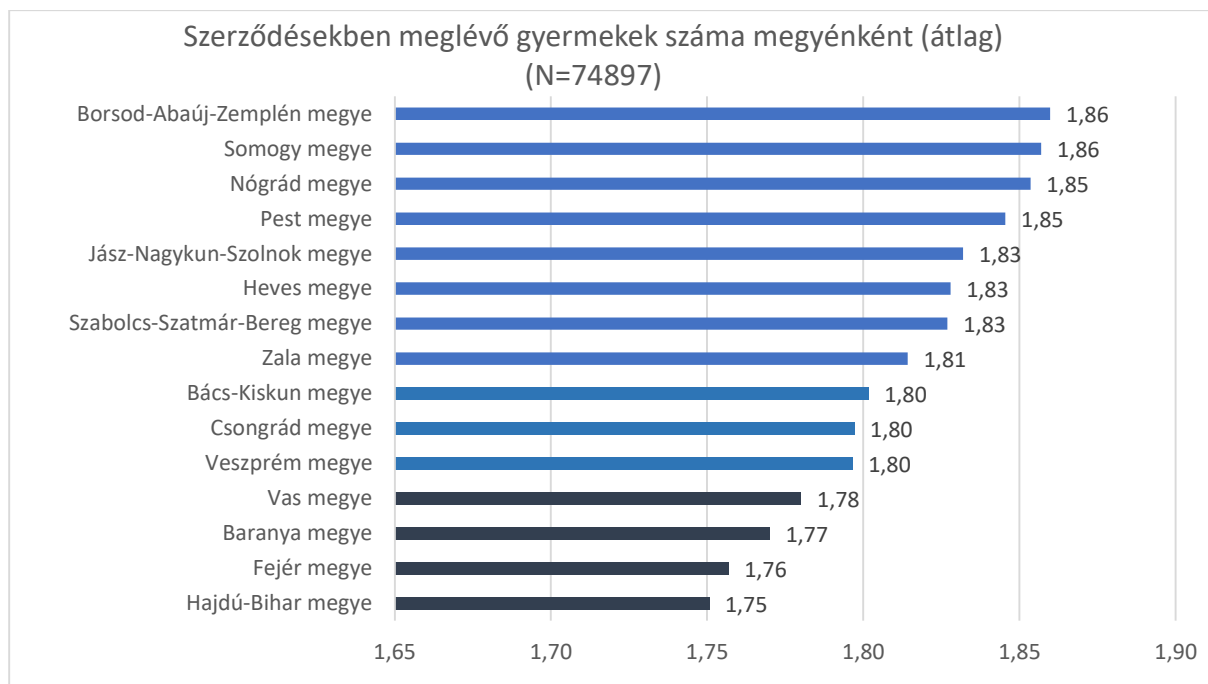
Az egyes szerződésekben megjelölt már meglévő gyermekszámok alapján Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy, Nógrád és Pest megyében jut átlagosan a legtöbb gyermek egy-egy szerződésre (1,85-1,86 gyermek/szerződés).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

15. ábra Szerződéseken meglévő gyermekek száma megyénként (átlag) (N=74897 db szerződés)

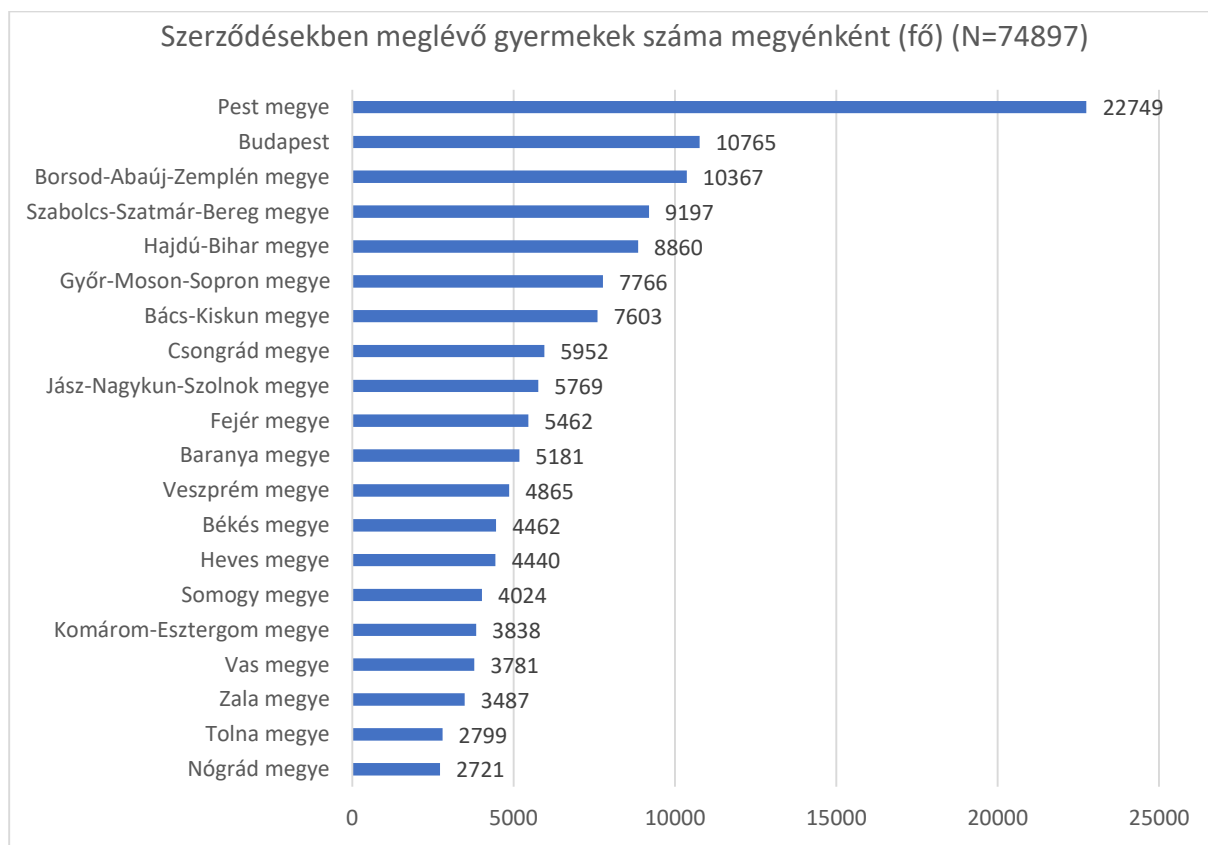
A szerződéseken megjelölt gyermek száma szerint a legtöbb gyermeke Pest megyében, Budapesten, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyében van a szerződőknek.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

16. ábra Szerződésekben meglévő gyermekek száma megyénként (fő) (N=74897 db szerződés)

Vállalt gyermekek

A CSOK támogatás egyik legfontosabb célja, hogy a támogatás elősegítse a gyermekvállalási hajlandóságot. 2016. január és 2018. december 31. között megkötött 74902 szerződés közül 25914 szerződésben összesen **36944 gyermeket vállaltak előre.**

Az összes szerződés 34,6 %-a olyan szerződés, amely újabb gyermekek vállalását tartalmazza, a szerződések 65,4 %-ában tehát nincs későbbi gyermekvállalás. Az összes szerződés 20,5 %-ában egy gyermek, 13,4 %-ában két gyermek és 0,6 %-ában három gyermek megszületésére tesznek ígéretet a családok.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

17. ábra A szerződésekben vállalt gyermekek száma (szerződések száma = 25914)

Vállalt gyerekszám	Szerződések		Összes vállalt gyermek száma (fő)
	száma (db)	aránya (%)	
0	48988	65,4%	-----
1	15368	20,5%	15368
2	10062	13,4%	20124
3	484	0,6%	1452
Összesen	74902	100,0%	36944

A gyermekvállalást tartalmazó szerződések vállalt gyermekszám szerinti alakulása hasonlóan alakult mindhárom évben, egy gyermeket mindegyik évben a szerződések kb. 60%-ában, két gyermeket a szerződések kb. 37-40%-ában, míg három gyermeket csupán 1,7-2%-ában vállaltak. 2017. évben kötötték a legtöbb egy és két gyermeket vállaló szerződést, míg három gyermeket 2016-ban vállaltak a legtöbbben a megkötött szerződések alapján.

18. tábla: A gyermekvállalást tartalmazó szerződések mutatói (N=25914)

vállalt gyerekszám	2016			2017			2018			Összesen		
	szerződések száma	arány a gyermeket vállalók között	2016-ban az összes vállalt gyermek (fő)	szerződések száma	arány a gyermeket vállalók között	2017-ben az összes vállalt gyermek (fő)	szerződések száma	arány a gyermeket vállalók között	2018-ban az összes vállalt gyermek (fő)	szerződések száma	arány a gyermeket vállalók között	összes vállalt gyermek száma
1	5029	59,70%	5029	5494	60,41%	5494	4845	57,71%	4845	15368	59,30%	15368
2	3228	38,32%	6456	3440	37,82%	6880	3394	40,43%	6788	10062	38,83%	20124
3	167	1,98%	501	161	1,77%	483	156	1,86%	468	484	1,87%	1452
össz:	8424		11986	9095		12857	8395		12101	25914		36944

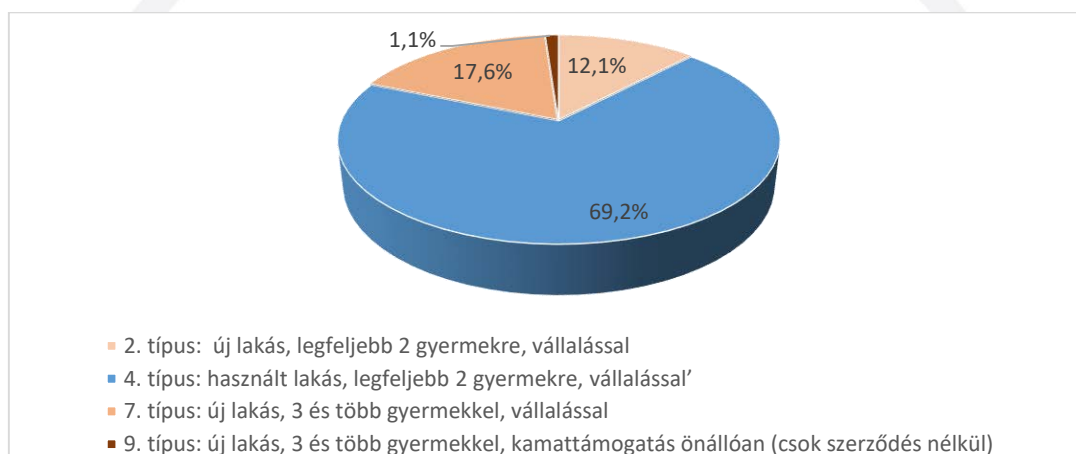

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Ha csak a gyermekvállalást tartalmazó szerződések megoszlását vizsgáljuk, a legnagyobb arányban használt lakás vásárlását, felújítását segítő (4. típusú) támogatást igényelték 1 vagy 2 gyermek vállalásával (az összes gyermekvállalás 69,2%-a ebben a támogatási kategóriában valósul meg). A fennmaradó (30,8%) gyermekvállalást tartalmazó szerződések között legnagyobb arányban a 3 és több gyermekes családokra vonatkozóak vannak (7. és 9. típus együtt: 18,7%).

19. ábra Megelőlegezett gyermekvállalást tartalmazó szerződések megoszlása támogatási típusonként (%) N=25914)

A már meglévő és a vállalt gyermekek számának összefüggései alapján megállapítható, hogy minél több már megszületett gyermeke van valakinek, annál kevesebb további gyermeket vállalt. Azok a szerződők, akiknek még nincs gyermeke (közel 10%-ot képviselnek az összes szerződő között) leginkább két gyermek megszületését vállalják. Az egy gyermekes családok 52,19 %-a vállal újabb gyermeket, a két gyermekes családok közül 23,12%, a nagycsaládosok között pedig 2,39% vállalt még kisbabát.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Az újabb gyermekvállalást megjelölő szerződések száma: 25914 db.

A szerződésben újabb gyermekvállalást megjelöltek között 59,3% vállalt egy gyermeket, 38,83% -uk két, illetve 1,87%-uk három gyermeket.

17. táblázat Meglévő gyermekek és a vállalt gyermekek szerinti szerződések (számának) egybevetése a teljes időszakban (összes szerződésre nézve; N=74902)

Meglévő gyerekek száma szerinti szerződések száma	Vállalt gyermekek száma szerinti szerződések					
	nincs vállalt gyermek	1 vállalt gyermek	2 vállalt gyermek	3 vállalt gyermek	száma	aránya
nincs gyermek	0	1003	6311	484	7798	10,41%
1 gyerekesek	10828	8614	3207		22649	30,24%
2 gyerekesek	19410	5292	544		25246	33,71%
3 gyerekesek	15988	457			16445	21,96%
4 gyerekesek	2349	2			2351	3,14%
5 gyerekesek	306				306	0,41%
6 gyerekesek	78				78	0,10%
7 gyerekesek	16				16	0,02%
8 gyerekesek	13				13	0,02%
Összesen	48988	15368	10062	484	74902	100,00%

18. táblázat Gyermekvállalást tartalmazó szerződések megoszlása vállalás szerint (N=25914)

Meglévő gyermekek száma szerinti szerződések	Vállalt gyermekek száma szerinti szerződések				
	1 vállalt gyermek	2 vállalt gyermek	3 vállalt gyermek	száma	aránya
nincs gyermek	1003	6311	484	7798	30,09%
1 gyerekesek	8614	3207		11821	45,62%
2 gyerekesek	5292	544		5836	22,52%
3 gyerekesek	457			457	1,76%
4 gyerekesek	2			2	0,01%
Összesen	15368	10062	484	25914	100,00%
Aránya		59,30%	38,83%	1,87%	

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A 25914 db gyermekvállalást tartalmazó szerződésben átlagosan 1,43 gyermeket vállaltak szerződésenként az igénylők. A legtöbbet szerződésenként: Nógrád, Győr-Moson-Sopron és Heves megyében, a legkevesebbet szerződésenként Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád és Heves megyében. Az abszolút gyermekvállalási számokat nézve Pest megyében, Budapesten, illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében vállalták a legtöbb gyermeket; legkevesebbet pedig Vas, Tolna és Zala megyékben.

19. táblázat Vállalt gyermekek száma a szerződésekben megyénként (N=25914 db szerződés)

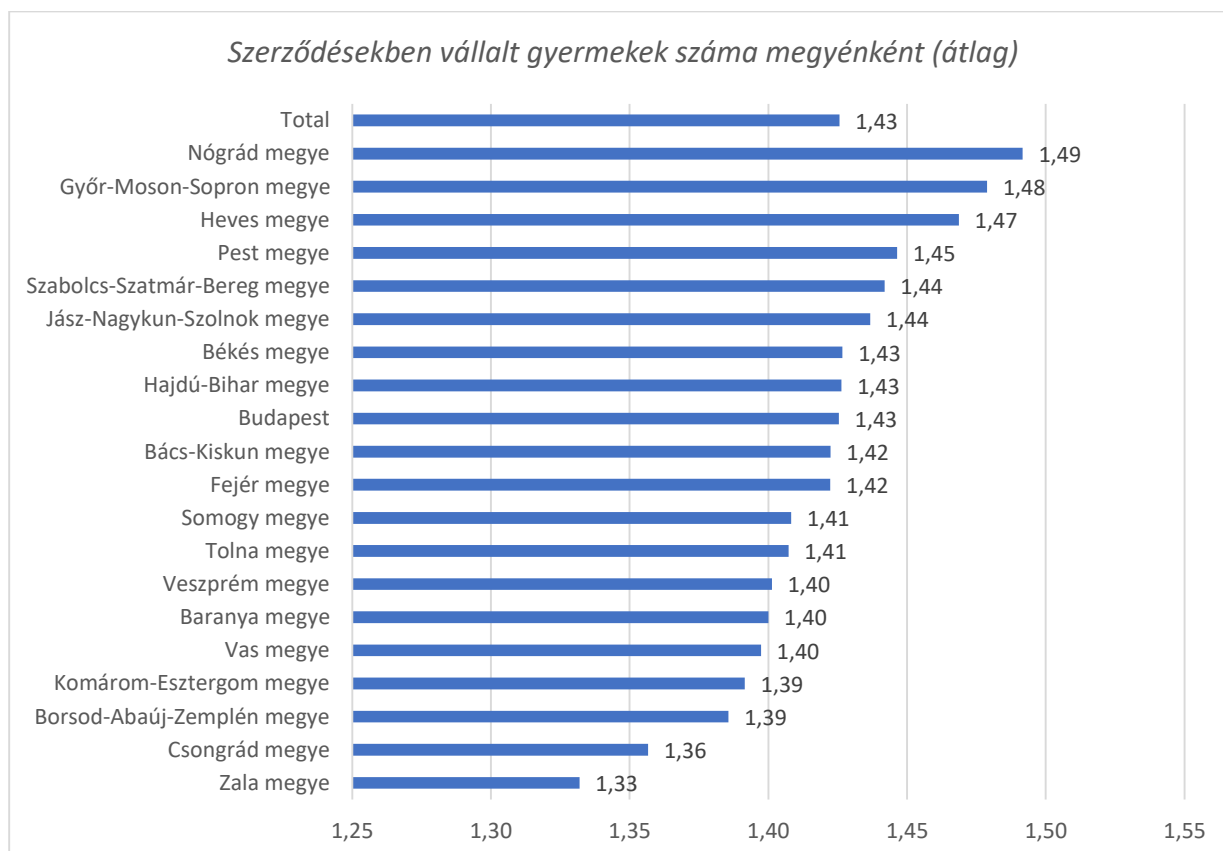
Vállalt gyermekek – megyék	Átlag	Szerződések száma	Szórás	Összes vállalt gyermek száma
Nem azonosítható megye	1,50	4	,577	6
Pest megye	1,45	4610	,565	6668
Budapest	1,43	2031	,537	2895
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1,44	1987	,509	2865
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	1,39	2033	,494	2817
Hajdú-Bihar megye	1,43	1867	,538	2663
Győr-Moson-Sopron megye	1,48	1773	,560	2622
Bács-Kiskun megye	1,42	1354	,540	1926
Jász-Nagykun-Szolnok megye	1,44	1067	,529	1533
Fejér megye	1,42	1030	,546	1465
Csongrád megye	1,36	1043	,510	1415
Baranya megye	1,40	945	,509	1323
Heves megye	1,47	879	,515	1291
Békés megye	1,43	900	,502	1284
Veszprém megye	1,40	800	,513	1121
Komárom-Esztergom megye	1,39	710	,497	988
Somogy megye	1,41	654	,522	921
Nógrád megye	1,49	602	,510	898
Vas megye	1,40	599	,516	837
Tolna megye	1,41	523	,503	736
Zala megye	1,33	503	,492	670
Összesen	1,43	25914	,531	36944

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

20. ábra Szerződésekben vállalt gyermekek száma megyénként (átlag) (N=25914 db szerződés)

Gyermekek életkora

A szerződések számát és a gyermekszámot összevetve átlagban 1,78 gyermek van egy szerződéskötő családjában. A legtöbb szerződést 2017-ben kötötték, ebben az évben kötött szerződésekben található a legtöbb gyermek, így ekkor az egy szerződésre jutó gyermekszám ebben az évben a legnagyobb (1,83 gyermek/szerződés).

A gyermekek életkorának átlaga a CSOK bevezetése óta eltelt 3 évben folyamatosan emelkedik: 2016-ban 4,28, 2017-ben 4,54 és 2018-ban pedig 5,11 év volt.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT*20. táblázat Gyermek átlagos életkora évenként (N=74902 db szerződés)*

Év	Meglévő gyermek száma (magzatokkal együtt)	Meglévő gyermek átlagos életkora (magzatokkal együtt) (magzat = 0 éves)	Szerződések száma az adott évben	Szerződésre jutó gyermek- szám
2016	40 421	4,28	23264	1,74
2017	48 366	4,54	26393	1,83
2018	45 307	5,11	25245	1,79
Összes	134 094 fő	4,64	74 902	1,78

Évenként vizsgálva a szerződésekben megjelölt, gyermek életkorára vonatkozó adatokat, az látszik, hogy évente nő a gyermek átlagos életkora az első gyermektől egészen az ötödik gyermekig.

21. táblázat Gyermek száma és átlagos életkora évenként (N=74902 db szerződés)

	2016		2017		2018	
	gyermek		gyermek		gyermek	
	száma	átlagéletkora	száma	átlagéletkora	száma	átlagéletkora
1. gyerek	20501	7,89	23863	8,42	22738	8,53
2. gyerek	13453	6,05	16038	6,62	14966	6,74
3. gyerek	5504	4,60	7223	5,08	6482	5,22
4. gyerek	821	3,59	1009	4,21	934	4,29
5. gyerek	105	2,97	171	3,82	137	4,09
6. gyerek	25	3,24	45	2,80	37	3,54
7. gyerek	9	3,22	11	3,18	9	4,00
8. gyerek	3	2,67	6	2,17	4	4,50
összesen:	40 421		48 366		45 307	

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Idősebb gyermekeket is feltüntettek szerződéseikben. A legidősebb gyermekekre (1. gyermek) nézve a (szerződéskötés évében) 25 év felettiek száma évente növekedett; ilyen életkorú összesen 50 fő volt a megkötött szerződéseikben (N=74902).

22. táblázat Gyermekek (min és max) életkora évenként (N=74902 db szerződés)

Gyermekszám	2016		2017		2018	
	min. kor	max. kor	min. kor	max. kor	min. kor	max. kor
1. gyermek	0	44	0	38	0	47
2. gyermek	0	35	0	25	0	25
3. gyermek	0	23	0	24	0	24
4. gyermek	0	17	0	20	0	19
5. gyermek	0	14	0	16	0	16
6. gyermek	0	10	0	12	1	13
7. gyermek	0	7	1	9	1	11
8. gyermek	0	6	0	7	1	9

23. táblázat 25 év feletti gyermekek száma a szerződéseikben (N=74902 db szerződés)

25 év feletti gyermekek száma a szerződéseikben		
Év	1. gyermek (fő)	2. gyermek (fő)
2016	6	1
2017	20	0
2018	23	0
összesen	49	1

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

CSOK településtípusok szerint

Az adatbázisban konkrét településnévvel látták el a kedvezményt felvett ingatlanok településeit a helység irányítószámával. A települések beazonosítása a településnév és az irányítószám alapján történt. Így 86404 db szerződést lehetne ingatlanra nézve pontosan beazonosítani, 5 szerződés esetében nem lett értelmezhető beazonosítás (adathiány miatt), így ezt az 5 szerződést az elemzés során nem vettük figyelembe.

Több olyan sor is található az adatbázisban, mely duplikációra enged következtetni, mintha kétszer rögzítettek volna bizonyos szerződéseket (11507 db). Ezek kiküszöbölése után 74902 db szerződés között 5 olyan szerződés található, melyek esetében az ingatlan települését nem adták meg. Az alábbiakban 74897 db szerződést elemzünk települések szempontjából.

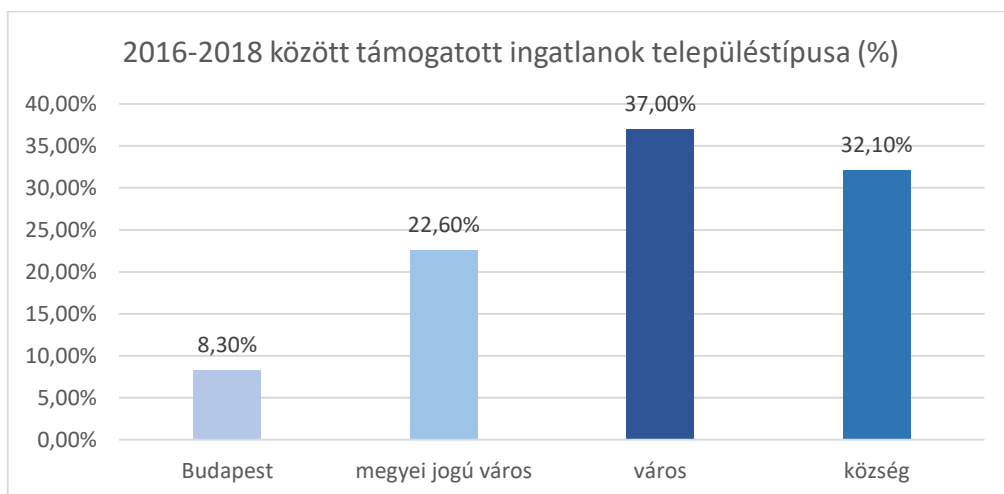
74897 db ingatlan településtípusáról az elhelyezkedésük alapján elmondható, hogy a CSOK által támogatott ingatlanok legnagyobb része (37,0 %) a városokban, 32,1 %-a községekben, 22,6 %-a megye jogú városokban, míg 8,3 %-a fővárosban helyezkedik el.

24. táblázat A támogatott ingatlanok településtípusa (N=74897)

Településtípus	Szerződések száma	Szerződések aránya
Budapest	6 229	8,3 %
Megyei jogú város	16 952	22,6 %
Város	27 705	37,0 %
Község	24 011	32,1 %
Összesen	74 897	100,0
Ismeretlen	5	

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

21. ábra Támogatott ingatlanok megoszlása településtípusonként (N=74 897)

Ha a megkötött szerződések számát (az ingatlanokra vonatkozóan) településtípusonként és évenként nézzük, látható, hogy 2017-ben minden típusban több szerződést kötöttek, mint 2016-ban, vagy 2018-ban. Itt is igaz az a korábbi megállapítás, hogy a szerződéskötések száma a településtípusokat nézve a városokban a legmagasabb.

25. táblázat Megkötött szerződések száma településtípusonként és évekneként (N=74897)

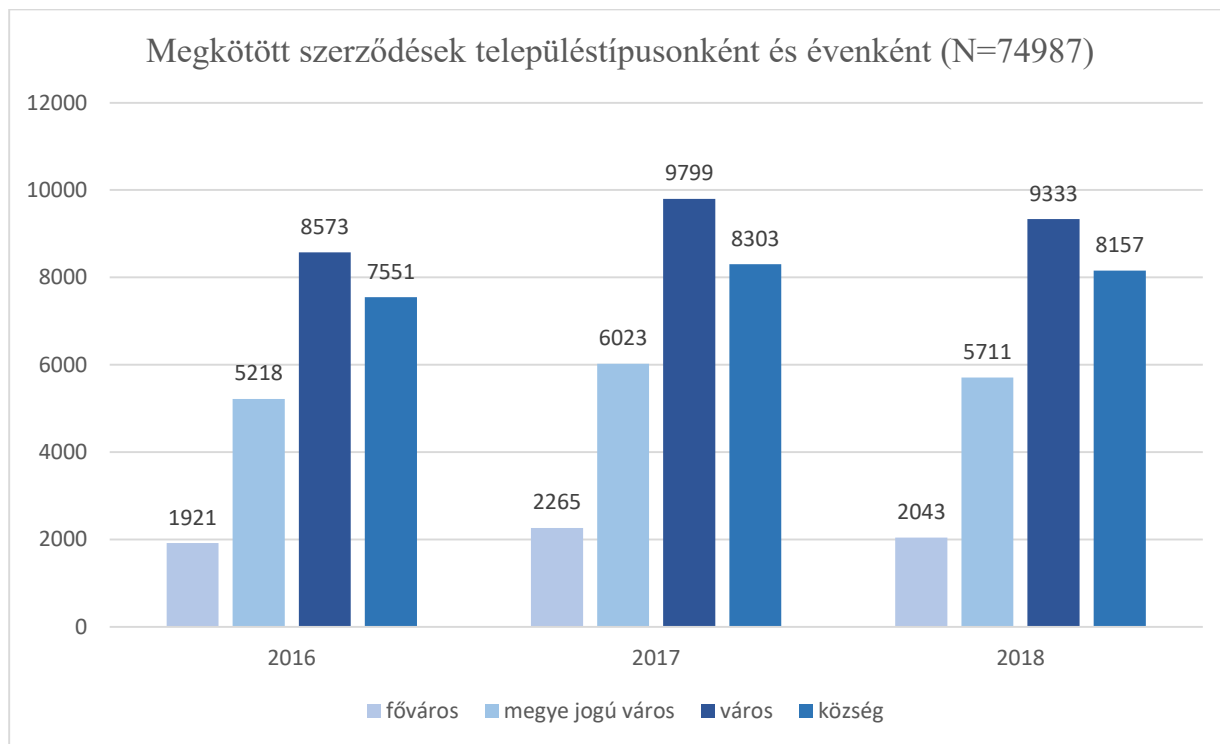
Szerződés- kötés éve	Település településtípusa				
	főváros	megye jogú város	város	község	Összesen
2016	1921	5218	8573	7551	23263
2017	2265	6023	9799	8303	26390
2018	2043	5711	9333	8157	25244
Összesen	6229	16952	27705	24011	74897

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

22. ábra Megkötött szerződések száma településtípusonként és évenként (N=74 987)

Ha az ingatlanok településtípusát egybevetjük az igényelt támogatások típusával, minden támogatástípusban látható a városi dominancia. Ezt a városi túlsúlyt a 4. típusú támogatás, azaz a használt lakásokra legfeljebb két gyermek vállalásával igényelhető CSOK töri meg, amely kategóriában inkább a községekben elhelyezkedő ingatlanokra kérték a támogatást.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

26. táblázat A támogatott ingatlanok településtípusa a szerződések típusa szerint (N=74 897)

Település- típusa	CSOK típusok a kamattámogatásokkal együtt							Összesen
	1. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	2. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	3. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	4. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	5. típus: használt lakás, később született gyermekre	7. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalással	9. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, kamattámogatás önállóan (csak szerződés nélkül)	
főváros	15,2%	11,9%	6,7%	6,7%	6,0%	10,7%	10,7%	8,3%
megye jogú város	29,1%	21,2%	22,3%	17,0%	22,9%	28,5%	21,9%	22,6%
város	33,2%	35,5%	37,7%	36,8%	41,0%	37,1%	41,7%	37,0%
község	22,4%	31,4%	33,3%	39,6%	30,1%	23,7%	25,6%	32,1%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %

A támogatás típusai változóból egy új, három kategóriás változót képeztünk aszerint, hogy új építésű, vagy használt ingatlanra kötöttek szerződést. Így az (1.), (2.) és (7.) típusú szerződések az újépítésű, míg a (3.), (4.) és (5.) típusúakat a használt ingatlan kategóriába soroltuk be. A (9.) típusú szerződések, amelyeket csak kamattámogatásokra kötöttek, külön kategóriát képeznek, de besorolhatók lennének az új típusú lakások csoportjába.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

27. táblázat A támogatott ingatlan településtípusának megoszlása aszerint, hogy újjépítésű vagy használt ingatlanra kötötték meg a szerződést (N=74 897)

Támogatott ingatlanok településtípusa	Szerződések száma és megoszlása a támogatási típusok (újjépítésű/használt lakás) szerint							
	Újjépítésű ingatlan		Használt ingatlan		Csak kamat		Összes	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
Főváros	2692	43,2%	3471	55,7%	66	1,1%	6229	100,0%
Megyejogú város	6262	36,9%	10555	62,3%	135	0,8%	16952	100,0%
Város	8167	29,5%	19281	69,6%	257	0,9%	27705	100,0%
Község	5549	23,1%	18304	76,2%	158	0,7%	24011	100,0%
Összesen	22670	30,3%	51611	68,9%	616	0,8%	74897	100,0%

Így összevetve a támogatás típusait a támogatott ingatlan településtípusaival, látható, hogy **minél kisebb településről van szó, annál nagyobb mértékben kötnek szerződést használt ingatlan vásárlására / felújítására.**

Az új ingatlanokra kötött szerződések legnagyobb arányban a fővárosban figyelhetők meg. A település méretének csökkenésével arányosan egyre kevesebb az új lakásokra vonatkozó szerződéskötés.

Az igénylőket életkoruk alapján 3 kategóriába soroltuk: 17-29 év közöttiek, 30-39 év közöttiek, ill. 40 év felettiak. Ha a támogatott ingatlan településtípusa szerint nézzük, látható, hogy a 29 éves vagy annál fiatalabbak inkább községekben építkeznek, vagy újítanak fel lakást, házat (47,1%). A legtöbb igénylő életkoruk szerint a 30-39 év közötti kategóriába esik (51,1%).

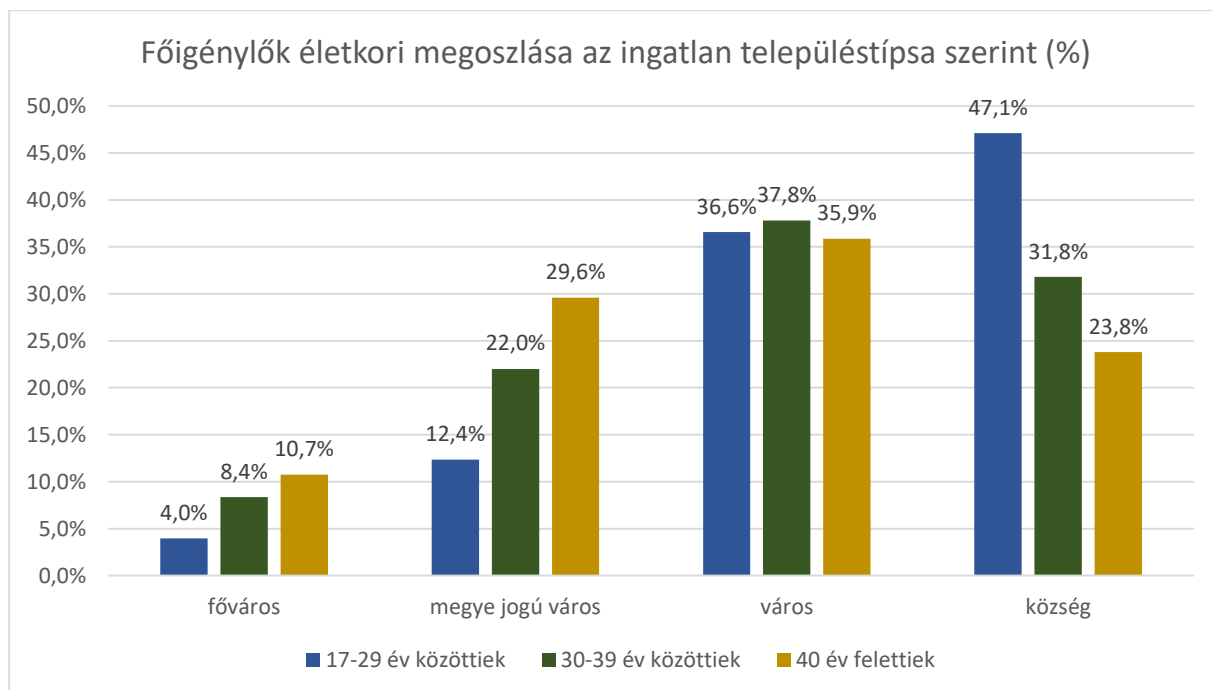
A 30-39 év közöttiek, illetve a 40 év felettiak is jellemzően városi ingatlanra veszik fel a támogatási összeget (városi ingatlanra felvett szerződések korcsoporton belüli aránya: 37,8%, ill. 35,9%). A települések típusait nézve a fővárosi és megye jogú városi ingatlanok kedveltebben a 40 év felettiak csoportjára, mint a 40 év alattiak csoportjainál.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

23. ábra Első szerződés kötők életkori megoszlása az ingatlan településtípusa szerint (%)
(N=74897)

Ha az első szerződéskötő lakcímének településtípusát és a támogatási típusokat vetjük össze, látható, hogy az igénylők legtöbben városban élnek. Legnagyobb mértékben a 3. támogatási típusú szerződéseket kötnék (33608 fő, 44,86%). Itt is elmondható, hogy szinte minden támogatási típusban a városi lakcímmel rendelkező igénylők vannak a legtöbben, kivéve a 4. típusú támogatási csoportot, ahol a községek aránya 40% körüli.

28. táblázat A támogatási típusok megoszlása az első szerződéskötő lakóhelyének település típusa szerint (fő, ill. %) (N=74902)

CSOK típusok a kamattámogatásokkal együtt																
1. igénylő településének típusa	1. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalat nélkül		2. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással		3. típus: hasznát lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalat nélkül		4. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással'		5. típus: használt lakás, később született gyermekekre		7. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalással		9. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, kamattámogatás önállóan (csak szerződés nélkül)		Összesen	
főváros	1010	20,6%	524	16,7%	2587	7,7%	1274	7,1%	5	6,0%	2523	17,2%	101	16,4%	8024	10,7%
megye jogú város	1547	31,6%	779	24,8%	7651	22,8%	3062	17,1%	17	20,5%	4188	28,6%	160	25,9%	17404	23,2%
város	1486	30,4%	1037	33,1%	12222	36,4%	6398	35,7%	35	42,2%	4889	33,4%	223	36,1%	26290	35,1%
község	849	17,4%	796	25,4%	11148	33,2%	7189	40,1%	26	31,3%	3043	20,8%	133	21,6%	23184	31,0%
Összesen	4892	100,0%	3136	100,0%	33608	100,0%	17923	100,0%	83	100,0%	14643	100,0%	617	100,0%	74902	100,0%

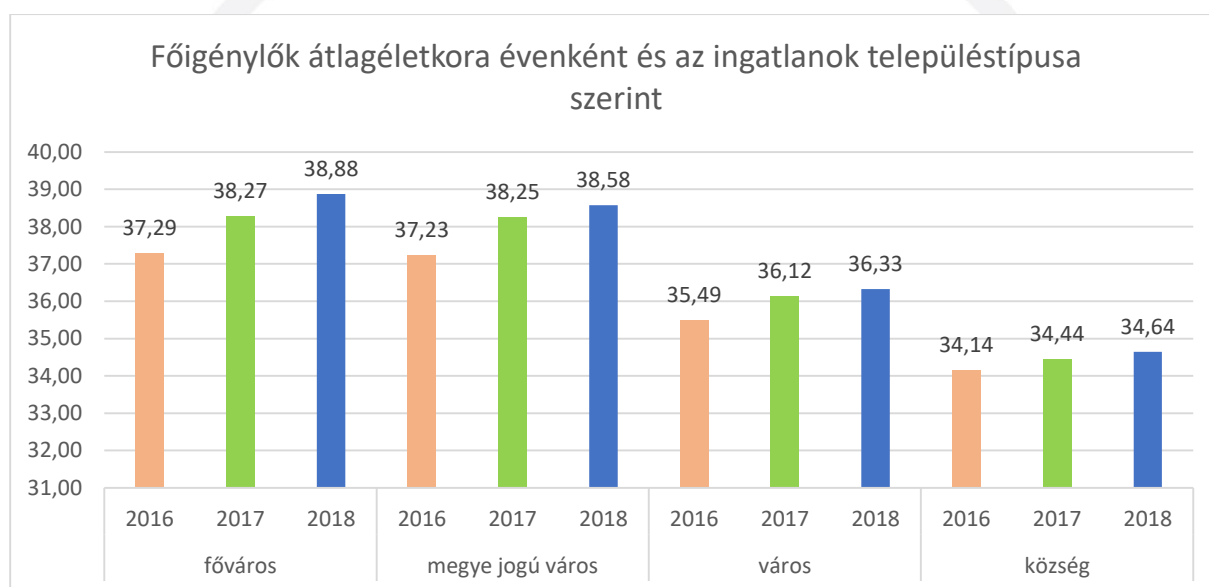
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A település típusa szerint nézve a főigénylők életkorát évenkénti bontásban látható az átlagéletkorok növekedése minden településtípusban.

A korábbi megállapítások is megjelennek az ábrán: a községekben a legalacsonyabbak az átlagéletkorok, a fővárosban a legmagasabbak; s mind évente, mind településtípusonként emelkednek a kisebb településtípustól a nagyobb felé, illetve naptári évek szerint haladva fiatalabbak.

24. ábra Főigénylők átlagéletkora évenként és az ingatlanok településtípusa szerinti bontásban (év)

A gyermekszámot (magzatokkal együtt) és a támogatott ingatlan településtípusát együtt vizsgálva látható, hogy legnagyobb arányban minden CSOK-típusban a 2 gyermekes családokat találjuk.

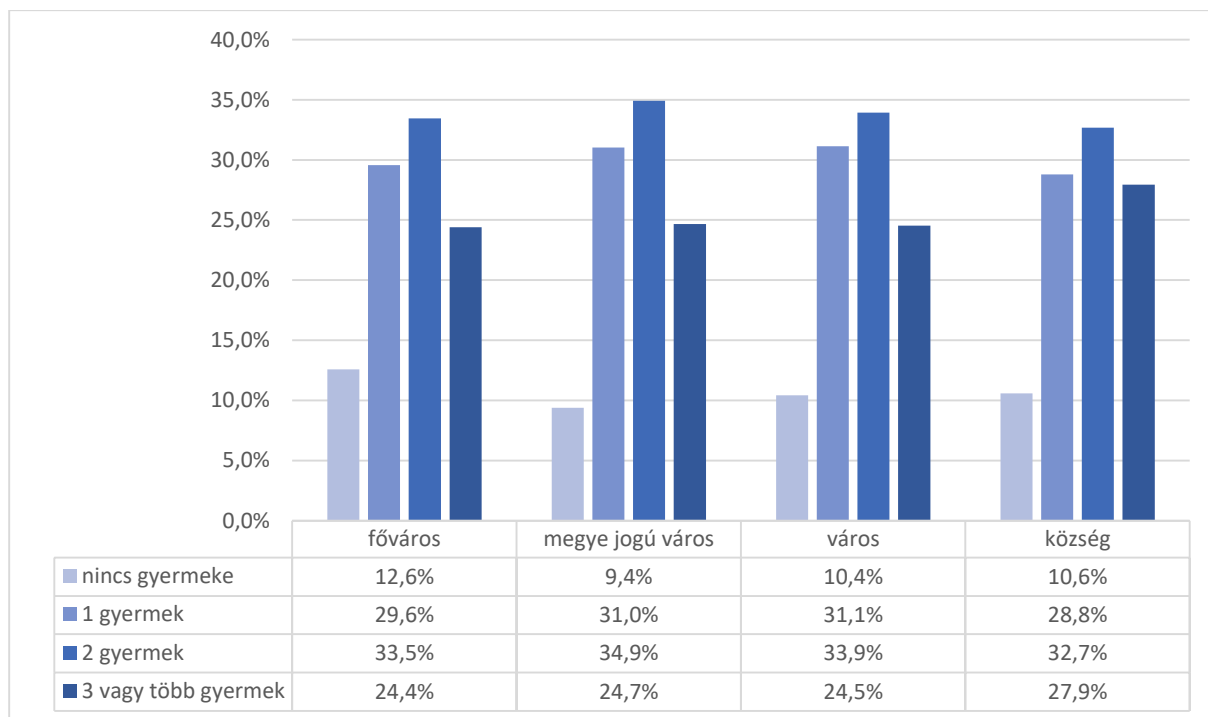
Amennyiben azt nézzük, hogy a különböző nagyságú családok mely településtípusokban meglévő vagy épülő ingatlanokra kértek támogatást, itt is megfigyelhető a városi túlsúly; a 3 vagy több gyermekesek közt kis eltéréssel, de a községekben elhelyezkedő ingatlanok is közel hasonló mértékben preferáltak. Családnagyságok szerinti csoportokban látható, hogy a fővárosi ingatlanok aránya csökken a gyerekszám növekedésével (29. tábla).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

25. ábra Gyermekszám és a támogatott ingatlan településtípusának egybevetése (%)
(N=74897)

29. táblázat Gyermekszámok aránya a támogatott ingatlanok településtípusa szerint (%)
(N=74897)

Gyermekszám	Támogatott ingatlanok településtípusai				
	Budapest	megyei jogú város	város	község	összes
nincs gyermek	10,0%	20,4%	37,0%	32,6%	100,00
1 gyermek	8,1%	23,2%	38,1%	30,5%	100,00
2 gyermek	8,3%	23,4%	37,2%	31,1%	100,00
3 vagy több gyermek	7,9%	21,8%	35,4%	34,9%	100,00

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Gyakorisági megoszlás alapján a legtöbb szerződést Pest megyében, Budapesten, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében kötötték; a legkevesebbet Nógrád megyében, illetve Dél- és Nyugat-Dunántúl több megyéjében (Tolna, Zala, Vas és Somogy megyékben).

30. táblázat Támogatott ingatlanok megoszlása megyénként (N=74897)

Település megyeneve	Szerződések	
	száma	aránya
Pest megye	12327	16,5
Budapest	6229	8,3
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5574	7,4
Hajdú-Bihar megye	5061	6,8
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	5034	6,7
Győr-Moson-Sopron megye	4639	6,2
Bács-Kiskun megye	4220	5,6
Csongrád megye	3312	4,4
Jász-Nagykun-Szolnok megye	3149	4,2
Fejér megye	3109	4,2
Baranya megye	2927	3,9
Veszprém megye	2708	3,6
Békés megye	2637	3,5
Heves megye	2429	3,2
Komárom-Esztergom megye	2236	3,0
Somogy megye	2167	2,9
Vas megye	2124	2,8
Zala megye	1922	2,6
Tolna megye	1625	2,2
Nógrád megye	1468	2,0
Összesen	74897	100,0
Átlag	3745	
Hiányzó adatok	5	,0

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Mobilitás

Az első szerződéskötők és a támogatott ingatlanok településtípusát figyelembe véve az látható, hogy **a főigénylők jellemzően azonos településtípusú ingatlanra adtak be támogatásigénylést**; szinte minden típusban. Feltűnő, hogy Budapest kivételével minden településtípusnál 80% feletti az azonos típusú település választása.

A budapestiek 66,3%-a választja új lakóhelyéül ugyancsak Budapestet. A többi budapesti 23,1%-a másik városba és 10,6%-a falura költözik. A Budapest felé történő mobilitás viszont elhanyagolható mértékű, csupán 1-1,5% körüli településtípusonként.

A megyei jogú városokban lakók 81,6%-a marad településen belül. 11,7 % községben lévő ingatlanra vesz fel CSOK-ot, ami valószínűleg az agglomerációs településekre való kiköltözést takarja. 5,3% a kisvárosba költözők aránya.

A városokban lakók maradnak legnagyobb mértékben településen belül (84,8%), közülük 9,4% költözik falura, 5,8%-uk pedig nagyobb településre.

A községekben is igen magas arányú a helyben maradás (80,5%-os), bár az összes falusi 19,5%-a nagyobb településre való átköltözéshez veszik igénybe a CSOK-ot.

31. táblázat Az első szerződéskötő lakóhelyének település típusa és a támogatott ingatlanok településtípusának egybevetése (%) (N=74897)

Támogatott ingatlan településtípusa	Település településtípusa a főigénylő lakhelye szerint				
	Főváros	Megye jogú város	Város	Község	Összesen
Főváros	66,3%	1,5%	1,6%	1,0%	8,3%
Megye jogú város	2,4%	81,6%	4,2%	6,3%	22,6%
Város	20,6%	5,3%	84,8%	12,2%	37,0%
Község	10,6%	11,7%	9,4%	80,5%	32,1%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Ha egybevetjük az igénylő lakhelyének elhelyezkedését (megyei szinten) és a támogatott ingatlan elhelyezkedését (megyei szinten), látható, hogy e kettő több, mint 88%-ban azonos (kivételt képez ez alól Baranya, Békés és Csongrád megye, illetve Budapest). Legkisebb egyezés Budapest vonatkozásában látható (55%). (32. sz. táblázat)

Ha a 2. szerződő lakcímét (megyei szinten) egybevetjük az előbbiekkel, átlagban 77% -os szinten látunk egyezést, de legkevesebb (Budapestet kivéve) 72%-ban azonos egymással a két szerződő fél és az ingatlan elhelyezkedése.

Leginkább, azaz 80%-ot meghaladó mértékű egyezés Győr-Moson-Sopron, Vas és Hajdú-Bihar megyében esetében tapasztalható, illetve Csongrád, Komárom-Esztergom és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye esetében (80%).

Legkevésbé azonos a három lakcím egymással Békés, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Somogy megye tekintetében, illetve Budapest esetében (ahol a legkisebb az azonosság: 55%). Összességében (legkisebb azonosság: 55%) elmondható, hogy inkább azonos megyében található nemcsak a főigénylő és az ingatlan, hanem a második igénylő lakcíme is; magas fokú a „helyben maradás”. (32. sz. táblázat)

32. táblázat Első szerződéskötők és a támogatott ingatlanok megyék szerint (N=74902)

Főigénylő lakhelyének megyéje	A támogatott ingatlan megyéje szerint a szerződések						Igénylő2 lakhelye azonos megye szerződések	
	ugyanaz a megye		másik megye		összesen			
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
Bács-Kiskun megye	3983	93%	285	7%	4268	100%	3326	78%
Baranya megye	2349	79%	627	21%	2976	100%	2349	79%
Békés megye	2054	74%	739	26%	2793	100%	2054	74%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5461	91%	519	9%	5980	100%	4719	79%
Budapest	4396	55%	3628	45%	8024	100%	4396	55%
Csongrád megye	2662	80%	665	20%	3327	100%	2662	80%
Fejér megye	2729	92%	237	8%	2966	100%	2341	79%
Győr-Moson-Sopron megye	4083	96%	166	4%	4249	100%	3596	85%
Hajdú-Bihar megye	4741	94%	307	6%	5048	100%	4155	82%
Heves megye	2241	91%	230	9%	2471	100%	1869	76%
Jász-Nagykun-Szolnok megye	2978	90%	316	10%	3294	100%	2427	74%
Komárom-Esztergom megye	2069	93%	165	7%	2234	100%	1780	80%
Nógrád megye	1395	88%	184	12%	1579	100%	1136	72%
Pest megye	8794	94%	598	6%	9392	100%	7224	77%
Somogy megye	2017	89%	240	11%	2257	100%	1658	73%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	4932	90%	533	10%	5465	100%	4381	80%
Tolna megye	1537	90%	163	10%	1700	100%	1288	76%
Vas megye	1997	95%	99	5%	2096	100%	1755	84%
Veszprém megye	2521	91%	264	9%	2785	100%	2152	77%
Zala megye	1821	91%	177	9%	1998	100%	1528	76%
átlag		88%		12%				77%

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

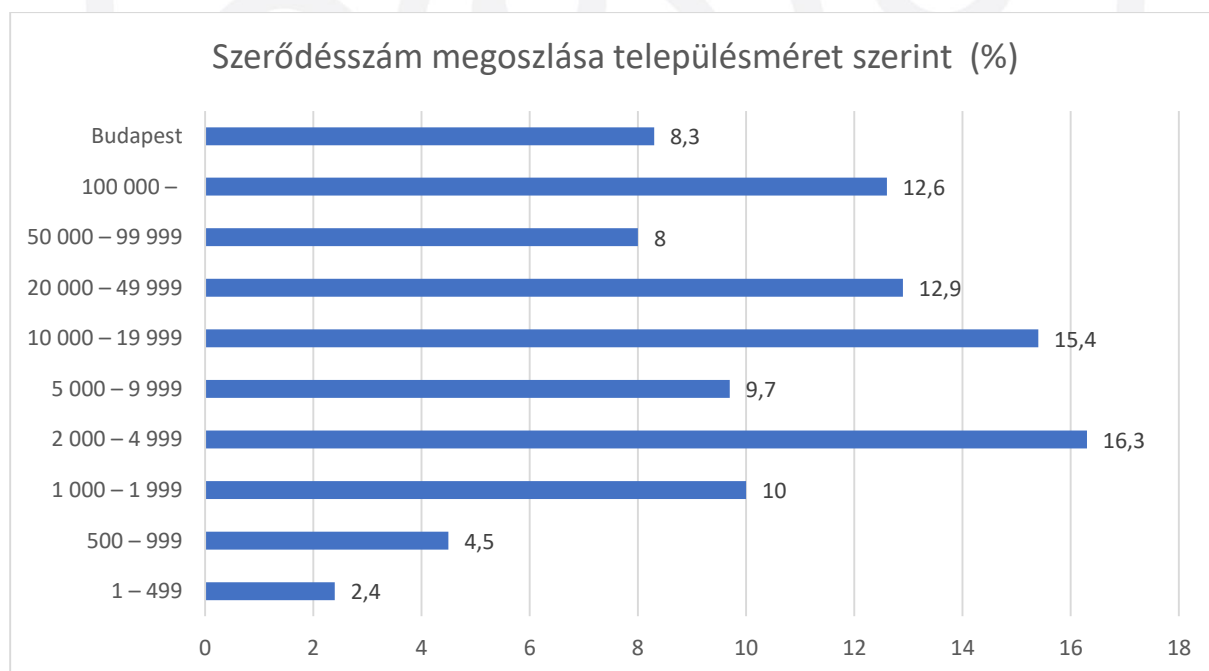
Településnagyság

Az előbbi részben a támogatott ingatlanok szerint a szerződéseket a KSH településtípusai szerint elemeztünk. Ebben a részben azonban a települések lakosságát vizsgáljuk. A szerződéskötésekben feltüntetett ingatlanok településnevei és a KSH adatbázisa alapján meghatározható a települések nagysága, ahol az új vagy használt ingatlan elhelyezkedik.

A vizsgált településeket lakosságszám alapján 10 kategóriába soroltuk:

1-499 lakos,	10 001-19 999 lakos,
500-999 lakos,	20 001-49 999 lakos,
1 000-1 999 lakos,	50 001-99 999 lakos,
2 000-4 999 lakos,	100 000 lakos feletti,
5 000-9 999 lakos,	Budapest.

26. ábra Szerződésszám megoszlása településméret szerint (%) (N=74897)

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A legtöbb szerződést a 2000-4999 lakosú településekre (12182 db) (pl: Etyek, Szabadbattyán, Keszthely...), illetve a 10000-19999 lakosú városokra (11514 db szerződés) (pl: Kistarcsa, Kőrmend, Komárom...) kötötték. 10% fölötti arányban vannak a 20000-49999 lakosú (pl: Nagykanizsa, Szentendre, Tata...) és a 100 000 lakosú (pl: Győr, Szeged, Nyíregyháza, Miskolc...) városok is.

33. táblázat Szerződésszám megoszlása településméret szerint (gyakoriság, %) (N=74897)

Település népességnagysága	Szerződések	
	száma	aránya
1 – 499	1763	2,4
500 – 999	3378	4,5
1 000 – 1 999	7521	10,0
2 000 – 4 999	12182	16,3
5 000 – 9 999	7272	9,7
10 000 – 19 999	11514	15,4
20 000 – 49 999	9632	12,9
50 000 – 99 999	5979	8,0
100 000 –	9427	12,6
Budapest	6229	8,3
Összesen	74897	100,0
Adathiány	5	

Részletesebben vizsgálva az egyes kategóriákat látható, hogy a településmérettel erősen összefügg a támogatás típusa. Mindegyik településnagyság-kategóriában leginkább a 3. típusú (használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalat nélkül) szerződést kötötték (összességében 44,9%).

Második helyen népszerű 4. típusú szerződés (használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalatossal) vezető helyét a 10 000 főnél több lelket számlál a települések esetében átveszik a 7. típusú (új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalatossal) szerződések. Tehát nagyobb (lélekszámú) településeken a nagycsaládos, új lakás építését támogató CSOK is népszerű.

34. táblázat CSOK szerződés típusok gyakorisági megoszlása a településnagyság függvényében

			Település népességnagyság kategória										Összesen
			1 – 499	500 – 999	1 000 – 1 999	2 000 – 4 999	5 000 – 9 999	10 000 – 19 999	20 000 – 49 999	50 000 – 99 999	100 000 – Budapest		
CSOK szerződés-típusok a kamattámogatásokkal együtt	1. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	db szám	38	81	248	563	377	805	639	569	826	746	4892
		településnagyságon belüli arány	2,2%	2,4%	3,3%	4,6%	5,2%	7,0%	6,6%	9,5%	8,8%	12,0%	6,5%
	2. típus: új lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	db szám	32	72	250	540	270	585	359	208	448	372	3136
		településnagyságon belüli arány	1,8%	2,1%	3,3%	4,4%	3,7%	5,1%	3,7%	3,5%	4,8%	6,0%	4,2%
	3. típus: hasznát lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalás nélkül	db szám	1023	1894	3658	5531	3307	4828	4565	2774	3760	2267	33608
		településnagyságon belüli arány	58,0%	56,1%	48,6%	45,4%	45,5%	41,9%	47,4%	46,4%	39,9%	36,4%	44,9%
	4. típus: használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalással	db szám	523	1116	2428	3602	2000	2508	1858	974	1713	1199	17923
		településnagyságon belüli arány	29,7%	33,0%	32,3%	29,6%	27,5%	21,8%	19,3%	16,3%	18,2%	19,2%	23,9%
	5. típus: használt lakás, később született gyermekre	db szám	4	2	9	14	9	15	8	6	11	5	83
		településnagyságon belüli arány	,2%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%	,1%
	7. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalással	db szám	137	202	886	1852	1257	2639	2109	1393	2593	1574	14643
		településnagyságon belüli arány	7,8%	6,0%	11,8%	15,2%	17,3%	22,9%	21,9%	23,3%	27,5%	25,3%	19,5%
	9. típus: új lakás, 3 és több gyermekkel, kamattámogatás önállóan (csak szerződés nélkül)	db szám	6	11	42	80	52	134	94	55	76	66	617
		településnagyságon belüli arány	,3%	,3%	,6%	,7%	,7%	1,2%	1,0%	,9%	,8%	1,1%	,8%
	Összesen	db szám	1763	3378	7521	12182	7272	11514	9632	5979	9427	6229	74902
		településnagyságon belüli arány	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

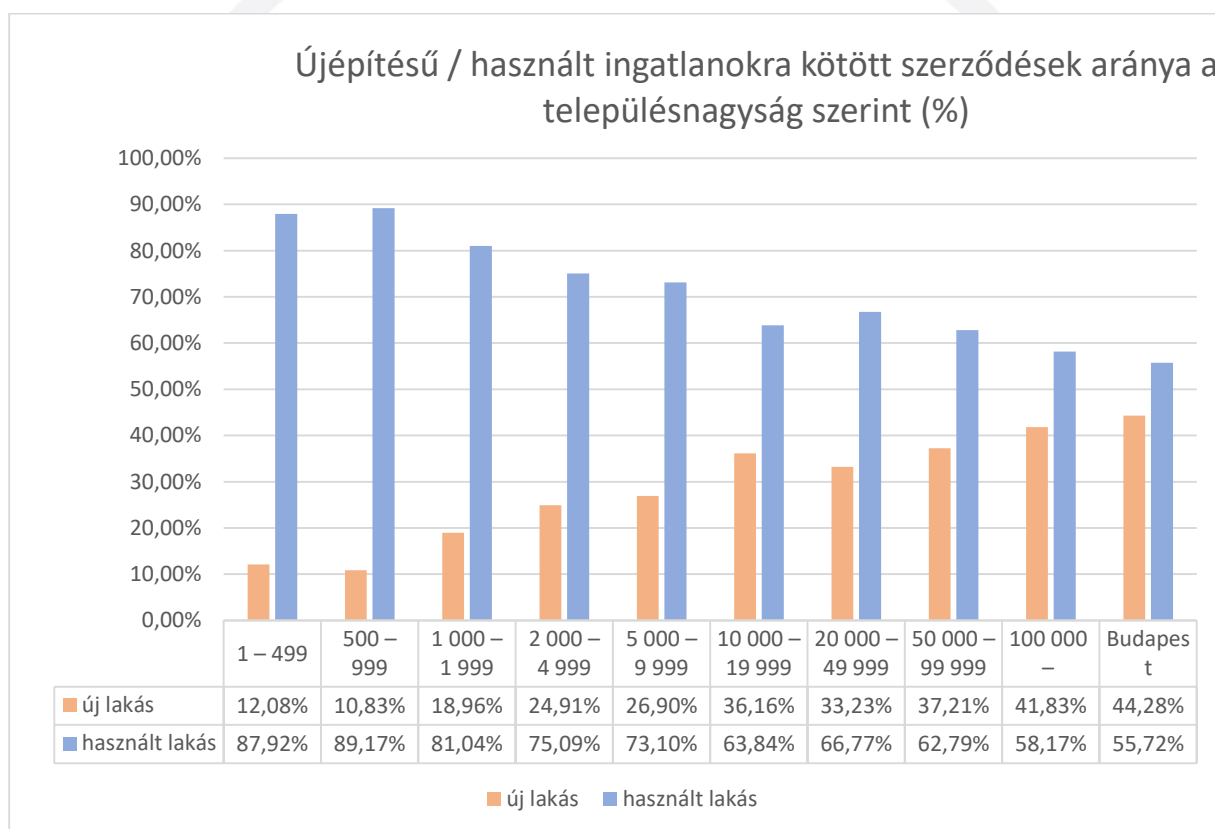

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A használt / újépítésű ingatlanok támogatottságának arányát a településnagyság szerint vizsgálva az szinte kategóriáról kategóriára nézve elmondható, hogy országos szinten minél nagyobb településről van szó, annál nagyobb az új lakás vásárlásra felvett CSOK aránya, míg minél kisebb a település, annál nagyobb a használt lakásra felvett CSOK szerződések aránya.

27. ábra Újépítésű, illetve használt ingatlanokra kötött szerződések arány a településnagyság függvényében (N=74897)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

TOP 10 település

A szerződéskötések adatai alapján meghatározható, hol kötötték a legtöbb szerződést.

A támogatás típusai változóból egy új, két kategóriás változót képeztünk aszerint, hogy új építésű, vagy használt ingatlanra kötöttek szerződést. Így az (1.), (2.), (7.) és (9.) típusú szerződések az újépítésű, míg a (3.), (4.) és (5.) típusúakat a használt ingatlan kategóriába soroltuk be. (A (9.) típusú, kamattámogatásokra kötött szerződések aránya a két nagy kategóriához képest elenyésző, illetve kiírás szerint az új építésű lakásokra vehető fel, ezért , besoroltuk az új típusú lakások csoportjába.)

Településtípusonként alább látható a 10-10 legtöbb CSOK-szerződést kötött település listája az ingatlan elhelyezkedése szerint.

35. táblázat A tíz legtöbb szerződést kötött település az ingatlanok elhelyezkedése szerint

Fővárosi kerület	Szerződés- sek száma	Megyei jogú város	Szerződés- sek száma	Város	Szerződés- sek száma	Község	Szerződés- sek száma
Budapest 18. ker.	672	Debrecen	2023	Szigetszent miklós	583	Győrújbarát	246
Budapest 16. ker.	542	Nyíregy- háza	1527	Gyömrő	415	Nagytarcsa	171
Budapest 17. ker.	514	Szeged	1341	Dunakeszi	409	Délegyháza	159
Budapest 03. ker.	492	Győr	1220	Göd	366	Üröm	159
Budapest 04. ker.	471	Miskolc	1187	Ózd	346	Győrzámoly	130
Budapest 14. ker.	403	Pécs	1068	Dunaharaszti	333	Mikepércs	114
Budapest 22. ker.	403	Kecskemét	1061	Baja	332	Vámos- szabadi	105
Budapest 11. ker.	395	Szombat- hely	821	Cegléd	329	Solymár	103
Budapest 13. ker.	356	Székes- fehérvár	700	Veregyháza	319	Szada	103
Budapest 21. ker.	338	Szolnok	613	Hajdúböször- mény	309	Tárnok	101
N = 6 229		N = 16 952		N = 27 705		N = 24 011	

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A fővárosi kerületek sorrendjében a CSOK1 elemzéshez képest szinte nincs változás: a legtöbb szerződést a 18., a 16. és a 17. kerületben kötötték. A 11. kerület a korábbi 10. helyről a 8. helyre került. Hasonlóképp ugyanazok a megyejogú városok szerepelnek a mostani 10-es listán, szinte ugyanolyan sorrendben (csak Miskolc lépett fel a 7. helyről az 5. helyre). Debrecenben, Nyíregyházán és Szegeden a legfrekvenciáltabb az otthonteremtési forma a megyejogú városok között.

A városok listájába sem került új város, viszont nagyobb a mozgás érzékelhető: előrébb került Gyömrő, Ózd, Baja és Veresegyház is. A községek tekintetében azonban nagyobb változásokat hozott a 3 teljes év (2016, 2017 és 2018-as év adatainak) elemzése. Új községek a top10 között: Nagytarcsa, Mikepércs, Vámosszabadi, Szada és Tárnok. Elmondható, hogy legalább 100 szerződést kötöttek a TOP10-es listára felkerült községekben. A községekben a szerződéskötések számának átlaga 20 szerződés/település. A 10 db szerződéskötés/település arányszámot el nem érő község 1611 van az adatbázisban (nem számolva a duplikációkkal).

Új lakások – használt lakások

Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása alapján Budapesten is nagyobb arányban vették igénybe a használt lakások felújítását támogató CSOK-opciókat az igénylők. 23 kerület közül 8 esetében (a budapesti átlaghoz viszonyítva) több az új lakást támogató szerződések száma; ezen kerületek között van a TOP10-es lista 1. és 2. helyezettje is.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

36. táblázat Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása Budapesti kerületekben (db szám; arányszám kerületenként)

Kerület	új lakás (szerződés db szám)	új lakások aránya	használt lakás (szerződés db szám)	használt lakások aránya	Összesen
Budapest 18. ker.	322	48%	350	52%	672
Budapest 16. ker.	399	74%	143	26%	542
Budapest 17. ker.	214	42%	300	58%	514
Budapest 03. ker.	211	43%	281	57%	492
Budapest 04. ker.	100	21%	371	79%	471
Budapest 14. ker.	214	53%	189	47%	403
Budapest 22. ker.	280	69%	123	31%	403
Budapest 11. ker.	224	57%	171	43%	395
Budapest 13. ker.	217	61%	139	39%	356
Budapest 21. ker.	69	20%	269	80%	338
Budapest 15. ker.	56	18%	254	82%	310
Budapest 20. ker.	78	30%	180	70%	258
Budapest 10. ker.	56	23%	183	77%	239
Budapest 19. ker.	54	24%	174	76%	228
Budapest 23. ker.	106	57%	79	43%	185
Budapest 02. ker.	69	55%	56	45%	125
Budapest 08. ker.	30	35%	56	65%	86
Budapest 09. ker.	33	39%	52	61%	85
Budapest 12. ker.	13	26%	37	74%	50
Budapest 07. ker.	7	18%	31	82%	38
Budapest 01. ker.	0	0%	19	100%	19
Budapest 06. ker.	6	33%	12	67%	18
Budapest 05. ker.	0	0%	2	100%	2
Összesen	2758	44%	3471	56%	6229

Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása a megye jogú városokban 36,9%, ill. 62,3%. Ezen saját csoporton belüli átlagukhoz viszonyítva néhány város esetében több az új lakást támogató szerződések száma; ezek: Debrecen, Nyíregyháza, Szeged, Kecskemét, Szombathely, Székesfehérvár, Érd, Veszprém Sopron.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

50% felett van az új lakást támogató szerződések aránya: Győr, Kecskemét, Szombathely, Érd, és Sopron esetében.

A kötött szerződések számát tekintve Salgótarján, Dunaújváros és Szekszárd városában vették fel a legkevesebb CSOK-ot, s e 3 megyejogú városban a legnagyobb arányú a használt lakásokra vonatkozó szerződésszám.

37. táblázat Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása a megye jogú városokban (db szám; arányszám)

Település	Új lakás (szerződés db szám)	Új lakások aránya	Használt lakás (szerződés db szám)	Használt lakások aránya	Összesen
Debrecen	979	48%	1044	52%	2023
Nyíregyháza	655	43%	872	57%	1527
Szeged	509	38%	832	62%	1341
Győr	688	56%	532	44%	1220
Miskolc	282	24%	905	76%	1187
Pécs	280	26%	788	74%	1068
Kecskemét	550	52%	511	48%	1061
Szombathely	463	56%	358	44%	821
Székesfehérvár	319	46%	381	54%	700
Szolnok	139	23%	474	77%	613
Érd	329	55%	265	45%	594
Kaposvár	139	24%	440	76%	579
Békéscsaba	103	20%	415	80%	518
Tatabánya	107	22%	376	78%	483
Veszprém	179	39%	275	61%	454
Eger	142	32%	301	68%	443
Hódmezővásárhely	80	18%	356	82%	436
Zalaegerszeg	108	25%	317	75%	425
Nagykanizsa	87	22%	300	78%	387
Sopron	197	56%	152	44%	349
Salgótarján	5	2%	253	98%	258
Dunaújváros	19	8%	217	92%	236
Szekszárd	38	17%	191	83%	229
Összesen	6397	38%	10555	62%	16952

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A városokat vizsgálva 322 városban kötöttek 2016 és 2018 között CSOK-ot. Ezért az új és használt lakások arányát tekintve az alábbi táblázatban csak a 10, legtöbb szerződéssel rendelkező várost tüntetjük fel. Ezen városok közül 7-nél (városon belüli csoport)átlagon felüli az új lakásra támogatást felvettek aránya; s majdnem mindegyik esetben az új lakásokra felvett CSOK aránya több mint 55% (kivételek Hajdúböszörmény).

38. táblázat Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása a városokban (db szám; arányszám)

Település	Új lakás (szerződés db szám)	Új lakások aránya	Használt lakás (szerződés db szám)	Használt lakások aránya	Összesen
Szigetszentmiklós	426	73%	157	27%	583
Gyömrő	314	76%	101	24%	415
Dunakeszi	224	54,8%	185	45%	409
Göd	259	71%	107	29%	366
Ózd	2	1%	344	99%	346
Dunaharaszti	248	74%	85	26%	333
Baja	95	29%	237	71%	332
Cegléd	92	28%	237	72%	329
Veresegyház	212	66%	107	34%	319
Hajdúböszörmény	112	36%	197	64%	309

Az alábbi táblázatban a 16, legnagyobb arányban új lakásra szerződő városokat tüntettük fel. Ők azok, ahol az adott városban felvett támogatások több mint 70%-át új lakásra kötötték. (ezek arányszámok, s nem a szerződések darabszámai!)

3 város kivételével ezen települések a budapesti agglomerációba tartoznak, a dinamikusan fejlődő Pest megyében találhatók. Közöttük 4 olyan is található, melyek a legtöbbet szerződők között is szerepelnek (Gyömrő, Dunaharaszti, Szigetszentmiklós és Göd).

Az iménti tendenciát megtörő 3 városban (Zamárdi, Balatonföldvár és Fertőszentmiklós) az iméntiekhez képest igen kevés szerződést kötöttek, de azok javarésze újépítésű.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

39. táblázat Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása a városok között
– 70%-ban új lakásra szerződők listája (db szám; arányszám)

Település	Új lakás (szerződés db szám)	Új lakások aránya	Használt lakás (szerződés db szám)	Használt lakások aránya	Összesen
Halásztelek	222	83%	44	17%	266
Zamárdi	10	83%	2	17%	12
Budakalász	125	80%	32	20%	157
Diósd	111	79%	29	21%	140
Kistarcsa	144	79%	38	21%	182
Balatonföldvár	7	78%	2	22%	9
Budaörs	144	77%	43	23%	187
Gyömrő	314	76%	101	24%	415
Biatorbágy	103	75%	34	25%	137
Dunaharaszti	248	74%	85	26%	333
Fertőszentmiklós	32	74%	11	26%	43
Pécel	177	74%	63	26%	240
Szigetszentmiklós	426	73%	157	27%	583
Göd	259	71%	107	29%	366
Szentendre	140	71%	58	29%	198
Budakeszi	111	70%	47	30%	158

A (322 db) CSOK-szerződést kötött város között 42 olyan található, melyeknél csak használt lakásra vonatkozó típusú kedvezményt vettek fel; átlagban 28,3 db/város. (Ezen városok között a legtöbb szerződést kötők: Putnok, Szendrő, Nagyecsed.)

2414 olyan község van, melyben CSOK-szerződést kötöttek 2016-2018 között. Összesen 24011 szerződést kötöttek, új lakás tárgyában 5707, használt lakás kategóriában 18304 ingatlanra. Az alábbi táblázatban csak a 10, legtöbb szerződéssel rendelkező községet tüntetjük fel jelölve közben az új és használt lakások arányát is.

Mind a 10 község valamely nagyváros kisebb-nagyobb vonzáskörzetében helyezkedik el: Budapest (és Pest megye: 7 község), Győr (2 község) és Debrecen (1 község).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Az első 5 helyen lévők (és még Vámoszabadi) esetében 80%, vagy ezt meghaladó az új építésű lakásokra kötött CSOK aránya, tehát az első 10 községből 6-nál kiugróan magas az új ingatlanok aránya (a CSOK-szerződéssel rendelkezők tekintetében). A fennmaradó 4 község között csak egy olyan található, ahol több szerződést kötöttek használt lakásokra, de itt is közeliek az arányok (Tárnok, az új- és a használt ingatlanok aránya: 45% : 55%).

40. táblázat Az új, illetve a használt lakásokra kötött szerződések megoszlása a TOP10 községekben (db szám; arányszám)

Település	Új lakás (szerződés db szám)	Új lakások aránya	Használt lakás (szerződés db szám)	Használt lakások aránya	Összesen	Elhelyezkedés
Győrújbarát	210	85%	36	15%	246	Győr közelében
Nagytarcsa	156	91%	15	9%	171	Pest megye, aggl.
Üröm	150	94%	9	6%	159	Pest megye, aggl.
Délegyháza	139	87%	20	13%	159	Pest megye
Győrzámoly	104	80%	26	20%	130	Győr közelében
Mikepércs	73	64%	41	36%	114	Debrecen közelében
Vámoszabadi	104	99%	1	1%	105	Győrhöz közel
Solymár	76	74%	27	26%	103	Pest megye, aggl.
Szada	80	78%	23	22%	103	Pest megye
Solymár	76	74%	27	26%	103	Pest megye, aggl.
Tárnok	45	45%	56	55%	101	Pest megye

A 3, legtöbb használt lakásra-ingatlanra kötött szerződéssel rendelkező községeket az alábbi táblázat mutatja. Mindhárom község Jász-Nagykun-Szolnok megyében, vagy annak határán helyezkedik el, illetve hasonlóság az is, hogy mindhárom esetében nagyon alacsony az újépítésű ingatlanok aránya (0%-4% között).

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

41. táblázat A legtöbb használt lakásokra kötött szerződéssel rendelkező község (3 község)

Település	Új lakás (szerződés db szám)	Új lakások aránya	Használt lakás (szerződés db szám)	Használt lakások aránya	Összesen	Elhelyezkedés
Jászladány	0	0%	91	100%	91	Jász-N.-Szolnok m.
Egyek	3	4%	80	96%	83	Hajdú-Bihar megye; (Jász-N.-Szolnok m.)
Tiszabura	0	0%	75	100%	75	Jász-N.-Szolnok m.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Összegzés

Támogatástípusok

A Családok Otthonteremtési Kedvezményének adatbázisát a Magyar Államkincstár kezeli, ennek elemzésére az átadott adatbázis jellemzőinek megfelelően kerülhet sor. Az adatbázisból megállapítható, hogy a CSOK-ot elsősorban használt lakásokra fordítják. A szerződéskötéssel sokszor együtt jár a kamattámogatási szerződés megkötése is, ezt az adatok szerint nem kizárólag a 3 és több gyermekes, új lakást építők vagy vásárlók kötik meg. A településtípusok szerinti bontásból megfigyelhető, hogy a községekben és valamelyest a városokban is, a használt lakás megszerzése preferáltabb, míg Budapesten és a megyei jogú városokban az új lakások megszerzésére való törekvés a jelentősebb.

A támogatás összege

A CSOK-ra 2018 végéig kifizetett összeg 338,7 Mrd Ft volt, 2016-ban ennek 27,2 %-át, 2017-ben 38,9 %-át, 2018-ban pedig 33,8 %-át fordították a támogatásra. Az egy szerződésre jutó összeg 3,9 millió Ft. A megkötött szerződések 55,1 %-a 1-2,9 M Ft-os összegről szól, beleértve a kamattámogatási szerződéseket is, amelyet befolyásol a meglévő és a vállalt gyermekek száma, a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően. A támogatott ingatlanok tekintetében a megyei megoszlás azt mutatja, hogy ráfordítás több, mint harmada a Közép-magyarországi régióban került felhasználásra, legnagyobb arányban Pest megyében (25,9 %), Budapest 10,0 %-kal csak ezután következik. Legkisebb volt a felhasználás Nógrád, Tolna és Békés megyékben. Az egy igénylő családra jutó összeg viszont Budapesten a legmagasabb, amely átlagos ráfordítás itt még növekedett is az évek során. A támogatás a CSOK céljának megfelelően 3 gyermek vállalása esetében a legmagasabb: míg az egy igénylő családra jutó támogatás átlagosan 4,5 millió Ft, 3 gyermek vállalása esetén 16,1 millió Ft (amiben a kamattámogatás is benne van).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Igénylők, főigénylők

Az első szerződés kötőiknek a fele 31-40 év közötti volt (51,92%), az átlagos életkor 36 év, a második szerződés kötők között 34 év volt.

Az első szerződés kötők Pest megyében (12,5%) és Budapesten (10,7%) élnek a legnagyobb arányban. Az átlagosnál több igénylő lakik Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Legkevesebben Tolna, Vas, Nógrád és Zala megyében éltek a támogatás lehetőségével.

Az összes 74 902 igénylő közül 8 545 szerződés esetében a második igénylő nem került rögzítésre. Az **összes szerződés 11,4%-át teszik ki az egyszülős családok.**

Az egyszülős családok legnagyobb arányban Pest megyében, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében vették igénybe a támogatást. A legkevesebb igénylő az egyedülállók között Vas, Komárom-Esztergom, és Tolna megyében volt.

A nagycsaládos igénylők megyék szerinti eloszlása 19-30% közt változik, a legtöbben Pest megyében (29,54%), a legkevesebben Békés megyében (19,98%) voltak. Pest megye után Budapest (27,62%) következik, majd Vas (26%), Szabolcs-Szatmár-Bereg (25,97%), Borsod-Abaúj-Zemplén (25,77%), Veszprém megye (25,75%).

A már megszületett gyermekek és az előre vállalt gyermekek

Az (ismétlődések nélküli) adatbázis 74 902 szerződésében **134 094 meglévő gyermek** érintett, **egy-egy szerződésre tehát átlagosan 1,8 már meglévő gyermek jut.**

Az összes igénylő 30%-ának egy, kicsit több mint harmaduknak két meglévő gyermeke volt a szerződés megkötésekor, negyedüknek pedig három vagy több gyermeke (25,65%). **Legtöbben a két gyermekesek vannak.** Azon családok aránya, ahol a szerződés kötés évében még nem született gyermek, 10% körül mozog.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A 74902 szerződés közül 25914 szerződésben összesen **36944 gyermeket vállaltak előre** az igénylők. Az **összes szerződés 34,6 %-a** olyan szerződés, amely újabb gyermekek vállalását tartalmazza.

Az összes szerződés 20,5 %-ában egy gyermek, 13,4 %-ában két gyermek és 0,6 %-ában három gyermek megszületésére tesznek ígéretet a családok. A gyermekvállalást tartalmazó szerződések vállalt gyermekszám szerinti alakulása hasonlóan alakult mindhárom évben, egy gyermeket mindegyik évben a szerződések kb 60%-ában, két gyermeket a szerződések kb 37-40%-ában, míg három gyermeket csupán 1,7-2%-ában vállaltak.

A CSOK-ot felvett családok körében **a gyermekek életkorának átlaga az eltelt 3 évben folyamatosan emelkedik:** 2016-ban 4,28, 2017-ben 4,54 és 2018-ban pedig 5,11 év volt. Ha megszületett gyermekek sorrendét tekintjük, igaz ez az elsőként, a másodikként, a harmadikként, a negyedikként és az ötödikként született gyermekekre külön-külön is.

Támogatott ingatlanok

74897 db támogatott ingatlan településtípusáról az elhelyezkedésük alapján elmondható, hogy **legnagyobb részük (37,0 %) a városokban, 32,1 %-uk községekben, 22,6 %-uk megye jogú városokban, míg 8,3 %-uk a fővárosban helyezkedik el.**

Ha az ingatlanok településtípusát egybevetjük az igényelt támogatások típusával, **szinte minden támogatástípusban látható a városi dominancia;** melyet a 4. típusú támogatás, azaz a használt lakásokra legfeljebb két gyermek vállalásával igényelhető CSOK tör meg, mert itt legtöbbször a községekben elhelyezkedő ingatlanokra kérték a támogatást.

Minél kisebb településről van szó, annál nagyobb mértékben kötnek szerződést használt ingatlan vásárlására / felújítására.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az igénylők életkora alapján: a **29 éves vagy annál fiatalabbak inkább községekben** építkeznek, vagy újítanak fel lakást, házat (47,1%), a **30 év feletti**ek is jellemzően **városi ingatlanra** veszik fel a támogatási összeget. A települések típusait nézve a **fővárosi és megye jogú városi** ingatlanok kedveltebbek a **40 év feletti**ek csoportjában, mint a 40 év alattiak csoportjainál.

Családnagyságok szerinti csoportokban látható, hogy a fővárosi ingatlanok aránya csökken a gyerekszám növekedésével.

Gyakorisági megoszlás alapján a **legtöbb szerződést Pest megyében, Budapesten, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében kötötték; a legkevesebbet Nógrád megyében, illetve Dél- és Nyugat-Dunántúl több megyéjében (Tolna, Zala, Vas és Somogy megyékben).**

A főigénylők jellemzően azonos településtípusú ingatlanra adtak be támogatásigénylést; Budapest kivételével minden településtípusnál 80% feletti az azonos típusú település választása. A városokban lakók maradnak legnagyobb mértékben településen belül (84,8%). (Megyei szinten is az egyezés átlagban több, mint 88%.)

Ha a 2. szerződő lakcímét (megyei szinten) egybevetjük az előbbiekkal, átlagban 77% -os szinten látunk egyezést. Leginkább Győr-Moson-Sopron, Vas és Hajdú-Bihar megyében, legkevésbé azonos a három lakcím egymással Békés, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Somogy megye tekintetében, illetve Budapest esetében.

A településmérettel erős összefüggést mutat a támogatás típusa. **Mindegyik településnagyság-kategóriában leginkább a 3. típusú (hasznát lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalat nélkül) szerződést kötötték (összességében 44,9%).** Második helyen népszerű 4. típusú szerződés (használt lakás, legfeljebb 2 gyermekre, vállalatossal) vezető helyét a 10 000 főnél több lelket számlál a települések esetében átveszik a 7. típusú (új lakás, 3 és több gyermekkel, vállalatossal)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

szerveződések. Tehát nagyobb (lélekszámú) településeken a nagycsaládos, új lakás építését támogató CSOK is népszerű.

Top 10 települések – használt és újjépítésű ingatlanok

A legtöbb szerződést Budapesten a 18., a 16. és a 17. kerületben kötötték, legkevesebbet a 13. és a 21. kerületekben. A megyejogú városok tekintetében Debrecen, Nyíregyháza és Szeged a legfrekvenciáltabb CSOK szempontból, míg a városok listájába első 3 helyen végzetek: **Szigetszentmiklós, Gyömrő és Dunakeszi**. Az legnagyobb arányban új lakásra szerződő városok nagyrésze a budapesti agglomerációban, Pest megyében található. A (322 db) CSOK-szerződést kötött város között 42 olyan található, melyeknél csak használt lakásra vonatkozó típusú kedvezményt vettek fel.

2414 olyan község van, melyben CSOK-szerződést kötöttek 2016-2018 között (összesen 24011 ingatlanra; új lakás tárgyában 5707, használt lakás kategóriában 18304 ingatlanra kötöttek szerződést). A 10, legtöbb szerződéssel rendelkező község valamely nagyváros kisebb-nagyobb vonzáskörzetében helyezkedik el: **Budapest (és Pest megye: 7 község), Győr (2 község) és Debrecen (1 község)**. Az első 5 helyen lévők esetében 80%, vagy ezt meghaladó az új építésű lakásokra kötött CSOK aránya.

A három, legtöbb használt lakásra-ingatlanra kötött szerződéssel rendelkező községek Jász-Nagykun-Szolnok megyében, vagy annak határán helyezkedik el.